

Bundel van de Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 25 juni 2020

- 1 Opening en vaststellen agenda
 0 Agenda AB 25 juni 2020.pdf
- 1.a Benoeming Voorzitter
 1 vertegenwoordiging provincie Groningen.pdf
 1a Statenbesluit Vertegenwoordiging GS in Havenschap Groningen Seaports.pdf
 1b 200528-21 getekend raadsbesluit aanwijzing lid en plv lid AB Groningen Seaports.pdf
- 2 Mededelingen en inkomende / uitgaande stukken
- 2.a Planning 2020 en verder
 2a 05-06-20 LTA GR AB.pdf
- 3 Verslag van de vergadering van 7 mei 2020
 3. Verslag AB GSP d.d. 07-05-2020.pdf
- 4 Zaken betreffende de GR Groningen Seaports
- 4.a Jaarstukken GR 2019
 4a1 jaarrekening 2019 GR Voorstel.pdf
 4a2 REQ4414062 19 A - Machtigingsbrief en controleverklaring getekend.pdf
 4a3 REQ4414062 19 A - Accountantsverslag GR Havenschap Groningen Seaports (definitief) getekend.pdf
- 4.b Begroting GR 2021
 4b1 Voorstel AB inz. Begroting 2021 GR.pdf
 4b2 programmabegroting 2021 geprint.pdf
 4b3 getekend raadsbesluit begroting 2021 raad Delfzijl.pdf
 4b4 Getekend raadsbesluit Begroting GR Hogeland 3 juni 2020.pdf
 4b5 getekend Statenbesluit Zienswijze begroting GSP.pdf
- 4.c Dienstenvergoeding 2019 / 2020
 4c1 Oplegger dienstverleningsvergoeding 2019 - 2020.pdf
 4c2 Rapportage dienstenvergoeding 2020-2019 memo.pdf
- 5 Aandeelhoudersaangelegenheden
- 5.a Uitgifte terrein Greenbox B.V.
 5a1 2020.01269 - AvA notitie uitgifte terrein Greenbox B.V..pdf
 5a2 2020.01269a - Tekening 15445-16revR.pdf
 5a4 2020.01269b - Luchtfoto.pdf
 5a5 2020.01269c - Aandeelhoudersbesluit uitgifte terrein Greenbox - 2020.01268.pdf
 5a6 2020.01269d - Directiebesluit verkoop terrein F aan Green Box Computing BV - 2020.01267.pdf
- 5.b Gebiedsinrichting Delfzijl 2020-2023: Inrichting Chemie Park 2
 5b2 2020.01272b - Aandeelhoudersbesluit gebiedsinrichting Delfzijl Chemie Park 2 - 2020.01271.pdf
 5b3 2020.01272c - Directiebesluit gebiedsontwikkeling terrein Heveskes (Chemie Park 2) - 2020.01270.pdf
 5b4 2020.01272a - Tekening terreininrichting.pdf
 5b1 2020.01272 AvA notitie gebiedsinrichting Delfzijl Chemie Park 2 (terrein Heveskes).pdf
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

Agenda

Ons kenmerk: 2020.
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d. 25 juni 2020

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports

Delfzijl, 12 juni 2020

Geachte AB-leden,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van Groningen Seaports, die zal worden gehouden op donderdag 25 juni 2020 om 12.00 uur. De vergadering zal plaatsvinden via Microsoft Teams. U ontvangt daarvoor een uitnodiging of kunt gebruik maken van de link in ibabs.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening en vaststellen agenda
 - a. Benoeming voorzitter (besluit)
2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken
 - a. Planning 2020 en verder
3. Verslag van de openbare vergadering van 7 mei 2020
Ter vaststelling. (Besluitvorming)
4. GR - aangelegenheden
 - a. Vaststelling jaarstukken 2019 (Besluitvorming)
 - b. Vaststelling begroting 2021 (Besluitvorming)
 - c. Dienstverleningsvergoeding (Informatie)
5. Aandeelhoudersaangelegenheden
 - a. Uitgifte terrein Greenbox B.V. (Besluitvorming)
 - b. Gebiedsinrichting Delfzijl 2020-2023: Inr. Chemie Park 2 (Besluitvorming)
6. Rondvraag
7. Sluiting

GR Havenschap GRONINGEN SEAPORTS

A.A. Swart
Secretaris

Aanvullende opmerkingen:

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 25 juni 2020

Nummer:

Agendapunt:

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

2020

Onderwerp: Wijziging leden Algemeen Bestuur en aanwijzing voorzitter

Inleiding

De gemeenteraad van de gemeente Delfzijl (28 mei 2020) en Provinciale Staten van Groningen (4 juni 2020) hebben een besluit genomen over de vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. Vervolgens doen Provinciale Staten een voordracht aan het Algemeen Bestuur tot de aanwijzing van de voorzitter van de Gemeenschappelijke Regeling.

Aanwijzing leden AB

Grondslag voor dit besluit van Provinciale Staten en de gemeenteraad van Delfzijl zijn de artikelen 8.1 / 8.2 en 9.1 / 9.2 van de regeling:

“De staten wijzen uit hun (de gemeenteraad van Delfzijl wijst uit zijn) midden en uit het college van gedeputeerde staten (burgemeester en wethouders) vier (4) leden aan om zitting te nemen in het algemeen bestuur. Tenminste twee (2) van de aan te wijzen leden maken deel uit van het college van Gedeputeerde Staten (burgemeester en wethouders)”.

“De staten wijzen uit hun (de gemeenteraad van Delfzijl wijst uit zijn) midden en uit het college van gedeputeerde staten (burgemeester en wethouders) twee (2) plaatsvervangende leden voor het algemeen bestuur aan. Tenminste één (1) van de aan te wijzen plaatsvervangende leden maakt deel uit van het college van gedeputeerde staten (burgemeester en wethouders)”.

Het besluit van PS richt zich op de leden die deel uitmaken van het college van gedeputeerde staten. De eerder aangewezen leden die deel uitmaken van Provinciale Staten blijven dus ongewijzigd deel uitmaken van het Algemeen Bestuur.

Het besluit van de gemeenteraad van Delfzijl ziet op de wijziging van een lid en plaatsvervangend lid vanuit de gemeenteraad.

Vertegenwoordiging Provincie Groningen

Als vertegenwoordiger in het AB zijn per 4 juni aangewezen:

- IJ.J. Rijzebol (was: N. Homan) (GS);
- F.Q. Gräper – van Koolwijk (ongewijzigd) (GS);

- H. Haze (ongewijzigd) (PS);
- G.J. Steenbergen (ongewijzigd) (PS).

Als plaatsvervangende vertegenwoordiger in het AB zijn aangewezen:

- N. Homan (was: T. van Dekken) (GS);
- E.E. Kuiper (ongewijzigd) (PS).

De leden worden aangewezen voor een periode, gelijk aan de zittingsduur van Provinciale Staten.

Vertegenwoordiging gemeente Delfzijl

Als vertegenwoordiging in het AB zijn per 28 mei 2020 aangewezen:

- J. A. Ronde (ongewijzigd) (B&W);
- J.H. Menninga (ongewijzigd) (B&W);

- E.K.H. Stulp (ongewijzigd) (Raad);
- H.R. Kol (was: C. Buffinga) (Raad).

Als plaatsvervangende vertegenwoordiger in het AB zijn aangewezen:

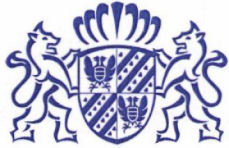
- Vacature (was: IJ.J. Rijzebol) (B&W);
- H.F. ten Brinke (was: J.H. Volmer) (Raad).

Aanwijzing voorzitter

Artikel 22 van de regeling geeft een opdracht aan het AB om uit zijn midden een voorzitter aan te wijzen. Dit op voordracht van Provinciale Staten. Dit moet een AB lid zijn, dat ook deel uitmaakt van het college van Gedeputeerde Staten. PS dragen de heer IJ.J. Rijzebol voor als opvolger van de mevrouw F.Q. Gräper – van Koolwijk als voorzitter van de Gemeenschappelijke Regeling.

Voorstel:

De heer IJ.J. Rijzebol overeenkomstig de voordracht van Provinciale Staten van Groningen aan te wijzen als voorzitter van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports.

Vastgesteld met schriftelijke stemming

17 /2020
2020-031433

PROVINCIALE STATEN van Groningen:

Gelezen de voordracht van gedeputeerde staten van 31 maart 2020, 2020-031435, FC;

Gelet op

- de artikelen 8.1, 9.1 en 22 van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

BESLUITEN:

1. aan te wijzen tot lid van het Algemeen Bestuur van Havenschap Groningen Seaports:
 - a. lid uit gedeputeerde staten: dhr. IJ.J. Rijzebol
2. aan te wijzen tot plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van Havenschap Groningen Seaports:
 - a. plaatsvervangend lid uit gedeputeerde staten: mw. N. Homan
3. voor te dragen als voorzitter van het Algemeen Bestuur van Havenschap Groningen Seaports:
 - a. lid uit gedeputeerde staten: dhr. IJ.J. Rijzebol

Groningen, 3 juni 2020

provinciale staten voornoemd:

, voorzitter

griffier

Bijlagen bij het besluit

geen

Gemeente

Delfzijl

Nummer 21

De raad van de gemeente Delfzijl;

gelezen het voorstel van het presidium d.d. 7 mei 2020;

gelet op de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports;

besluit:

de heer H.R. Kol aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur en de heer H.F. ten Brinke als plaatsvervangend lid van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports.

Delfzijl, 28 mei 2020,

De raad voornoemd,

voorzitter.
(G. Beukema)

griffier.
(O. Rijkens)

Vergadering gemeenteraad
d.d. 28 mei 2020
Agenda nummer 21

Voorstel geagendeerd door het presidium

Onderwerp: Aanwijzing lid en plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur van Havenschap Groningen Seaports

Korte inhoud: In verband met het vertrek van het raadslid C. Buffinga ontstaat een vacature van lid in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports. Het huidige plaatsvervangend lid, raadslid J.H. Volmer-Kuiper, heeft aangegeven geen plaatsvervangend lid van dit algemeen bestuur meer te willen zijn. De raad wordt voorgesteld een nieuw lid en een nieuw plaatsvervangend lid aan te wijzen.

Delfzijl, 7 mei 2020

Aan de raad

Voorstel

Uw raad wordt voorgesteld het raadslid de heer H.R. Kol aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van Havenschap Groningen Seaports en de heer H.F. ten Brinke als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur.

Aanleiding

De gemeente Delfzijl neemt onder andere deel aan de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports. In verband met het vertrek van het raadslid de heer C. Buffinga (ChristenUnie), tevens lid van voornoemd algemeen bestuur, dient een nieuw lid te worden aangewezen.

Daarnaast heeft het huidige plaatsvervangend lid, mevrouw J.H. Volmer-Kuiper aangegeven, geen plaatsvervangend lid van dit bestuur meer te willen zijn.

Argumenten

Het is gebruikelijk dat ontstane vacatures in besturen van gemeenschappelijke regelingen c.a. in principe worden ingevuld door leden van dezelfde fractie. De fractie van de ChristenUnie heeft de heer H.R. Kol voorgedragen als nieuw lid. De fractie van de PvdA heeft de heer H.F. ten Brinke voorgedragen als plaatsvervangend lid.

Aanpak/uitvoering/voortgang

Na uw besluit gaat de aanwijzing in. Havenschap Groningen Seaports zal hierover worden geïnformeerd.

Namens het presidium,

voorzitter.
(G. Beukema)

griffier.
(O. Rijkens)

Behandeld door O. Rijkens, tel. 0596-639310

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2020 – 2021 (5 - 6 - 2020)

Planning 2020

	Vergadering van het Algemeen Bestuur ¹		
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerp
05-06-2020	25-6-2020	12.00 – 13.00	- Vaststelling rekening 2019 (art 58 lid 4 GRⁱ) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) (AB)^{ii 2} - Vaststelling begroting 2021 (art 30.4 GRⁱⁱⁱ)
26-06-2020	10-07-2020	9.30 – 11.00	- Rapportage gevolgen stikstof problematiek (AB 16-12-2019)
2-10-2020	23-10-2020	11.00 – 12.00	- Tussenrapportage financiële stand van zaken per 1 juli GR (ter informatie) - Presentatie NV over stand van zaken borgstelling³
27-11-2020	18-12-2020	9.30 – 11.00	- Programma van eisen jaarrekening 2020 - LTA en vergaderrooster 2021 - Bedrijfsplan NV (ava) - Actualisatie havenbeheersverordening

Planning 2021

	Vergadering van het Algemeen Bestuur ⁴		
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerp
02-04-2021	23-04-2021	10.30 – 11.30	- Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) (AB)^{iv 5} - Jaarrekening NV (ava) - Rapportage havenmeester
11-06-2021	2-07-2021	9.30 – 11.00	- Vaststelling rekening 2020 (AB) (58 lid 4 Wgr) - Vaststelling begroting 2022 (AB) (58 lid 2 Wgr)
3-9-2021			
26-11-2021	17-12-2021	9.30 – 11.00	- Programma van eisen jaarrekening 2020 - LTA en vergaderrooster 2021 - Bedrijfsplan NV (ava)

¹ Na afloop van iedere AB vergadering wordt door de NV een toelichting gegeven op een actueel onderwerp uit de aandeelhoudersstrategie.

² N.a.v. behandeling bedrijfsplan DB 7-6-2018: Informatie geborgde financiering alsmede de ontwikkelingen ten aanzien van de geborgde projecten.

³ Mededeling voorzitter aan het AB 7 mei. Datum is onder voorbehoud, de heer Sanders zorgt nog voor een concrete planning.

⁴ Na afloop van iedere AB vergadering wordt door de NV een toelichting gegeven op een actueel onderwerp uit de aandeelhoudersstrategie.

⁵ N.a.v. behandeling bedrijfsplan DB 7-6-2018: Informatie geborgde financiering alsmede de ontwikkelingen ten aanzien van de geborgde projecten.

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2020 – 2021 (5 - 6 - 2020)

	<u>Vakanties 2020</u>	<u>Overige data</u>
Zomervakantie	4 juli – 16 aug	(wk 28 – 33)
Herfstvakantie	10 okt – 18 okt	(wk 42)
Kerstvakantie	19 dec – 3 jan	(wk 52 – 53)

	<u>Vakanties 2021</u>	<u>Overige data</u>
Voorjaarsvakantie	20 feb – 28 feb	(wk 8)
Meivakantie	1 mei – 9 mei	(wk 18)
Zomervakantie	10 juli – 22 aug	(wk 28 – 33)
Herfstvakantie	16 okt – 24 okt	(wk 42)
Kerstvakantie	25 dec – 9 jan	(wk 52 – 1)

Tekst = wijziging van de planning of toevoeging

AB: doorgeleiding naar AB

Tekst = aandachtspunt

adhs: besluit n.a.v. aandeelhouderstrategie

Tekst = afgehandeld

ava: aandeelhoudersbesluit

Datum = aanleverdata besluitvorming ava

Qx: Afspraak in kwartaal overleg

ⁱ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

ⁱⁱ Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

ⁱⁱⁱ Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

^{iv} Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond.

Lange Termijn Agenda GR Havenschap Groningen Seaports 2020 – 2021 (5 - 6 - 2020)

2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden.
3. De omvang van de geldleningen waarvoor door de GR borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven.
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

Verslag openbare virtuele vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap GSP, d.d. 07 mei 2020 van 10.30 uur tot 11.30 uur via MS Teams en de openbare streaming gefaciliteerd door de raad van de gemeente Het Hogeland.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : G.J. Steenberg;
Gemeente Delfzijl : J.A. Ronde (vicevoorzitter), E.K.H. Stulp, J.H. Menninga
Gemeente Het Hogeland : E. Dijkhuis, J. Klei, K. Rutgers, A. Waal;

Afwezig: : F.Q. Gräper – van Koolwijk (voorzitter), H. Blok, C. Buffinga, H. Haze, N. Homan, B. Kruize, I.J.J. Rijzebol, A. Smits, J.H. Volmer-Kuiper;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : B. Bruggeman, J.J. Atsma, H. Roose, J. Schiphorst;
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), H.V. Sanders (CFO);

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris GR);
RvC GSP NV : Chr. van den Akker (secretaris RvC);
Verslagbureau Groningen : Th. Poggemeier (verslag).

1. Opening

Dhr. Ronde opent de vergadering. Vervolgens gaat hij na wie 'aanwezig' is en of voldaan is aan de vereisten van het quorum. Hij constateert dat dit het geval is en heet de deelnemers welkom. Op grond van de noodwet van 9 april jl. is het mogelijk om op deze virtuele wijze te vergaderen en besluiten te nemen. Afmeldingen zijn ontvangen van de heren Van Dekken en Blok, alsmede van de dames Homan en Gräper. Dhr. Haze poogt nog om in te loggen. Dhr. Rijzebol is geen lid meer van het AB evenals de heer Buffinga.

2. Vaststellen vergaderorde en agenda

Dhr. Ronde gaat in op de wijze van vergaderen. Iedereen wordt verzocht de microfoon uit te zetten als men niet aan het woord is. Als men tussentijds het woord wenst, moet men dat via de betreffende functie van Teams aangeven. Ook kan door de secretaris een app-bericht sturen. Pas nadat de voorzitter de naam van de deelnemer die het woord wenst te voeren, heeft genoemd, kan deze het woord nemen. De agenda wordt vastgesteld.

Dhr. Stulp heeft een vraag inzake de vorige besloten AB-vergadering en vraagt of hij deze in verband met de openbaarheid van deze vergadering moet uitstellen tot een andere keer.

Dhr. Ronde antwoordt dat die vraag niet nu, maar in een besloten vergadering gesteld moet worden.

Dhr. Stulp meldt dat hij zijn vraag schriftelijk zal stellen.

3. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken

a. Planning 2020 en verder.

Dhr. Ronde concludeert dat de Planning 2020 is vastgesteld.

b. Rapportage Havenmeester 2019

Dhr. Stulp stelt twee vragen:

1. Naar aanleiding van punt c op pag. 20, inzake LNG Bunkering: waarom wordt *onderzocht* of de milieuvergunning verruimd moet worden? In plaats daarvan zou toch direct verruiming van de vergunning kunnen worden aangevraagd?
2. Op pag. 24 bijlage b is sprake van minder beweging van schepen in de havens in 2019 t.o.v. 2018. Waar ligt dat precies aan en welke acties worden ondernomen om het aantal bewegingen van schepen in 2020 hoger te krijgen?

Dhr. Ronde verzoekt leden van GSP NV, bij afwezigheid van de havenmeester, te reageren.

Dhr. König antwoordt dat de LNG-bunkering succesvol is verlopen. Zo is een van de proefschepen van de Meyer Werft voorzien van LNG, hetgeen niet in alle havens mogelijk is. Onderzocht wordt hoe vaak LNG-bunkering gaat voorkomen en als dit inderdaad vaker zal zijn, zal de vergunning verruimd moeten worden. Niets houdt GSP tegen dit aan te vragen.

De oorzaak dat in 2018 sprake is van meer scheepsbewegingen dan in 2019 is het gevolg van het aanleggen van een dijk, waarvoor werkschepen met zand en klei de haven in en uit voeren. Bij de aanleg van nieuwe dijken bij de Eemshaven en Delfzijl zal dit ook in de cijfers tot uitdrukking komen. Momenteel is er sprake van een *afname* van het aantal scheepsbewegingen aangezien minder kolen worden aangevoerd, omdat de prijs van kolen t.o.v. stroom ongunstig is. De Eemshavencentrale draait op een laag pitje en dat betekent minder aanvoer.

Dhr. Stulp begrijpt dat als er meer vraag naar LNG komt, opgeschaald gaat worden. Het zou ook omgedraaid kunnen worden: als meer LNG wordt aangeboden, zal dit schepen aantrekken. Dit biedt kansen. Zou dit overwogen kunnen worden?

Dhr. König antwoordt dat de volgende AB-vergadering informatie zal worden gegeven over hoe groot de vraag naar LNG de komende jaren zal zijn.

c. Rapportage borgstelling

Dhr. Ronde meldt dat de Directie van de NV is gevraagd om op een nader moment een uitgebreide toelichting te geven in de vorm van een presentatie. De Directie heeft hierop positief gereageerd, maar de voorkeur gaat uit om de presentatie in fysieke vorm - dus niet virtueel - later te laten plaatsvinden.

Dhr. Steenbergen verzoekt inzake de borgstelling of men concreter kan zijn met betrekking tot de planning: wanneer wordt welke informatie ontvangen? Dhr. Steenbergen is blij met het aanbod voor een presentatie die mogelijk in juni of eventueel in september zal plaatsvinden. Kan er een concrete planning komen wanneer en waar het AB hierover nader wordt geïnformeerd?

Dhr. Sanders zegt dit toe.

4. Verslag van de openbare vergadering van 16 december 2019

Dhr. Stulp heeft naar aanleiding van dit verslag twee vragen:

1. Bij agendapunt 3 gaf mw. Gräper aan dat mogelijk nieuwe wetgeving inzake de stikstofproblematiek per 31-01-'20 van kracht zou zijn. De vraag is of deze wetgeving andere inzichten heeft opgeleverd.
2. Op pag. 2 is de hoop uitgesproken dat het advies van de Cie Remkes meer helderheid zou verschaffen inzake de stikstofproblematiek. Er zou nu langzamerhand zicht moeten zijn op de wetgeving en de mogelijkheden die er al dan niet zijn. Is dat zo?

Dhr. Ronde vraagt of iemand van GSP NV de vragen kan beantwoorden.

Dhr. König antwoordt dat de wetgeving die op 31 januari jl. van kracht zou worden, GSP nog niet veel heeft geholpen. In antwoord op vraag 2 stelt hij dat het goed is om te weten dat onder aanvoering van GSP de provincie plus de samenwerkende bedrijven in de Eemsdelta een taskforce hebben opgericht. Extra deskundigheid is ingehuurd voor advisering. Gelijktijdig gebeurt er bij de provincie van alles op het gebied van de stikstofproblematiek, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er heel weinig duidelijkheid is. Berichten van Economische Zaken en LNV vanuit Den Haag en de mededelingen vanuit het IPO stroken niet met elkaar. Vanuit de pers kan worden vernomen dat de provincie Brabant boerderijen door het hele land heeft opgekocht om een logistiek centrum bij de Moerdijk te kunnen realiseren. Daarover is veel commotie ontstaan, maar de mogelijkheid tot externe saldering lijkt te gaan ontstaan. Echter, het is onwenselijk dat GSP een boerderij gaat aankopen in Brabant. Toch lijkt dat nodig om door te kunnen gaan met de ontwikkeling van de havens van GSP. Daarvoor is ruimte nodig tot ver in Nederland. Momenteel wordt overlegd met andere havens en andere clubs om te bezien wat er in gezamenlijkheid gedaan kan worden. Er is regelmatig contact vanuit GSP met VNO-NCW en de beide ministeries over de positie van GSP. Het blijft op dit moment een van de grootste punten van zorg. Concluderend vormt dit alles geen geruststellend antwoord, maar men kan er zeker van zijn dat de Directie van GSP NV druk bezig is een oplossing voor de problematiek te vinden.

Dhr. Stulp merkt op dat ammoniak afkomstig van koeien niets te maken heeft met de uitstoot van fabrieken in relatie tot Natura 2000-gebieden, althans zo heeft hij van deskundigen vernomen. Gezegd is dat salderen met landbouw een mogelijke oplossing is voor de industrie. Is dat werkelijk zo? Dhr. Stulp zoekt duidelijkheid, want het gaat erom welke keuzes het AB moet maken inzake stikstof.

Dhr. Ronde merkt op dat hij hierop geen antwoord kan geven. Het onderwerp zal voor een volgende AB-vergadering op de agenda moeten terugkeren.

Hij concludeert verder dat het verslag ongewijzigd is vastgesteld.

5. Aandeelhoudersaangelegenheden

Vaststelling Jaarrekening Groningen Seaports N.V. 2019

Dhr. Ronde informeert dat de NV aan de GR in zijn hoedanigheid als aandeelhouder, het Jaarverslag 2019, inclusief de Jaarrekening 2019, ter vaststelling aanbiedt. Het AB dient op grond van het geregelde

in de GR een besluit te nemen over de wijze waarop de voorzitter in de AvA zijn stem dient uit te brengen ten aanzien van de thans voorliggende jaarstukken. Voorgesteld wordt te besluiten dat de stem van de GR als aandeelhouder van GSP NV zo wordt uitgeoefend dat de AvA besluit dat:

- de Jaarrekening van GSP NV 2019 wordt vastgesteld;
- kwijting en decharge wordt verleend aan de Directie van GSP NV voor het door hen in 2019 gevoerde beleid;
- kwijting en decharge wordt verleend aan de Commissarissen van het door hen in 2019 uitgeoefende toezicht;
- het resultaat van € 460.000 wordt toegevoegd aan de overige reserves.

Dhr. Stulp merkt het volgende op en stelt daarbij vragen:

1. Ten aanzien van het document van EY zou het de volgende keer goed zou zijn om een betere achterliggende notitie bij te voegen dan de scan die lastig is te lezen. Voorts mist hij de management letter met eventuele aanbevelingen, zo die er zijn.
2. De havenmeester schreef in het jaarverslag dat sprake is van ruim 5.000 schepen, terwijl op pag. 3 ruim 6000 schepen worden vermeld. Is hier een verklaring voor?
3. De tweede vraag betreft de CSA (Credit Support Annex). Er is in 2017 geld teruggestort en in 2019 nog eens € 34 miljoen (zie pag. 23). De vraag is: waarom?
4. Mede gezien de impasse i.v.m. het PAS en de impact van de coronacrisis acht dhr. Stulp een verdere verbreding van het verdienmodel nodig om de afhankelijkheid van de grondverkoop te verlagen.
5. Terugkijkend op het jaar 2019 vraagt dhr. Stulp of de RvC met de kennis van nu ook van mening is dat dit bij uitstek een moment is van bezinning en of verder gegaan moet worden op de weg naar verdere vergroening. Hierbij refereert hij aan de nieuwe documentaire van Michael Moore. Graag hoort dhr. Stulp de mening van de RvC.
6. In het overleg over strategische ontwikkelingen van de RvC en de Directie mist dhr. Stulp de verbreding en vergroting van de logistiek. De vraag is waarom daar niet over is gesproken.
7. Op pag. 54 is nader ingegaan op de CSA en vermeld wordt dat € 71 miljoen als borg is gestort bij de ABN en dat begin 2020 ruim € 12 miljoen is teruggekomen. Is in het bedrag van € 71 miljoen het bovengenoemde bedrag van € 34 miljoen opgenomen? Graag ziet dhr. Stulp licht in de duisternis.
8. Ziekteverzuim. In 2018 was het percentage 4,6% en in 2019 bedraagt dit 5,3%. Is dit een tendens? Zo ja, wat wordt eraan gedaan? Zo nee, wat is eraan gedaan? Wat is het percentage dat voor de Directie acceptabel is?
9. Op pag. 67 staat dat EY begrijpen dat de Coronacrisis invloed heeft op de bedrijfsvoering. De vraag is echter wat dit met de jaarcijfers 2019 te maken heeft. Graag hoort dhr. Stulp een verduidelijking.

Dhr. Ronde vraagt of er nog meer vragen zijn. Dat blijkt niet zo te zijn. Met betrekking tot de opmerking over de scan zal de volgende keer getracht worden een beter leesbaar document bij te voegen.

Dhr. Sanders gaat eerst in op de CSA. Dit derivaat is afgesloten als zekerheid voor de te betalen rente in de toekomst tot in 2042. Er is daarin een percentage van 3,5% vastgelegd. Voor de spreiding tussen dit percentage en de marktrentestand aan het eind van een kwartaal dient een bedrag te worden afgestort bij de bank dan wel van de bank te worden ontvangen. Dit is te zien in de saldering. Eind van het boekjaar 2019 bedraagt dit € 71 miljoen. Er is nu 12 miljoen teruggekomen. Het saldo varieert dus met de marktrente.

Inzake de verdienmodellen en afhankelijkheid van de verkoop van gronden is het correct dat het huidige resultaat nog steeds afhankelijk is van de verkoop van gronden. Het heeft tot gevolg dat, ondanks de stikstofcrisis, 2019 met een positief resultaat is afgesloten. Het beleid van de NV is erop gericht om een operationeel resultaat onafhankelijk van grondverkoop te realiseren dat positief is. Het streven daarbij is dat gelden afkomstig van de verkoop van gronden duurzaam worden geherinvesteerd om daarmee het operationele resultaat gezonder te maken. Dit is een van de beleidskeuzes die is gemaakt en waarop heden en in de nabije toekomst sterk wordt ingezet.

Het is juist dat het ziekteverzuim uitgedrukt in percentages in 2019 t.o.v. 2018 iets is toegenomen (zie pag. 53). Dat heeft te maken met de afname van het aantal personeelsleden in 2019 in relatie tot een paar langdurige ziektegevallen, terwijl het korte verzuim rond de 1,5% en 2% ligt. Dit percentage is het percentage waar normaliter op wordt gestuurd. De langdurige gevallen zijn in beeld en worden actief gemanaged.

De Coronacrisis is inderdaad ontstaan na de balansdatum. Toch dient er in de jaarrekening melding van gemaakt te worden en zo is in nauw overleg met de accountant geschied. Heeft het impact op de cijfers van GSP? Dhr. Sanders benadrukt dat er op dit moment *geen* concrete aanleiding is voor een substantieel effect op de cijfers. De bedrijven in het gebied van GSP nemen hun maatregelen. GSP

ontvangt van een beperkt aantal bedrijven verzoeken om met hen mee te denken. Dan betreft dit uitstel van betaling, maar nadrukkelijk niet opschorting. Hiermee wordt gericht omgegaan.

Dhr. König gaat in op de verbreding van logistieke stromen. GSP blijft daarop inzetten, ook met betrekking tot de bedrijven waarmee GSP contact heeft of die zich hier mogelijk willen vestigen. Dit heeft vaak tot gevolg dat extra logistieke stromen ontstaan. Zo gaat de RWE-centrale overschakelen op biomassa, hetgeen een vergroting van de logistieke stromen betekent. Een ander voorbeeld is dat bij Van Merksteijn een proef werd gedaan om staal via de Eemshaven naar Almelo te vervoeren. In de praktijk blijkt dit heel goed te gaan. Zo werd een totale stroom van 300.000 ton staal via de Eemshaven naar Almelo vervoerd, terwijl dat eerder via Amsterdam en Rotterdam liep. Ook in de Offshore windindustrie wordt gepoogd om zoveel mogelijk logistieke stromen deze kant op te krijgen.

Dhr. Bruggeman stelt dat vergroening en verduurzaming tot de beleidsuitgangspunten behoort van GSP. Het is ingegeven door een van de speerpunten in de aandeelhoudersstrategie, maar ook speelt het klimaatakkoord hier een duidelijke rol. Dit is niet veranderd ten opzichte van voorgaande jaren en vormt nog steeds een der speerpunten van GSP.

Dhr. Stulp brengt naar voren dat het mooi is dat er zoveel houtsnippers de Eemshaven of Delfzijl binnen komen als het gaat om scheepsbewegingen. Vanuit milieutechnische overwegingen is het echter de vraag of bomen moeten worden gekapt om dat te realiseren. Dit zijn afwegingen die in een herbezinning over de juiste koers aan de orde moeten komen. Het onderwerp zal later terugkomen.

Dhr. Bruggeman antwoordt dat de biomassa in de Eemshaven in de discussies wel degelijk naar voren is gekomen. Het gaat om onderwerpen die worden besproken.

Dhr. Stulp heeft nog een aanvullende vraag. Dhr. Sanders meldde dat het derivaat afloopt in 2042. Elk kwartaal wordt gesaldeerd op de borgstelling. In het eerste kwartaal 2020 is het saldo bijna € 60 miljoen. De vraag is hoe dit in 2042 afloopt. Als het saldo positief is, komt dat geld dan terug naar GSP? En als het saldo negatief is, is GSP het geld dan kwijt?

Dhr. Sanders antwoordt dat dit betekent dat het derivaat ervoor zorgt dat zekerheid wordt gekocht op het rentepercentage. Het betekent dat in 2042 het saldo uiteindelijk op nul zal uitkomen. Het gaat om het verschil dat als borg bij de bank moet worden ingelegd voor de komende tijd tussen het afgesproken percentage en de huidige marktrente. Naarmate die tijdspanne kleiner is, zal dat verschil uiteindelijk op nul komen te staan.

Dhr. Stulp begrijpt dat het een keiharde zekerheid is dat in 2042 het saldo op nul staat.

Dhr. Sanders bevestigt dat dit klopt. Zo werkt dit instrument en de bank vraagt tussentijds een zekerheid in de vorm van een storting.

Dhr. Stulp bedankt dhr. Sanders voor zijn antwoord.

Dhr. Ronde constateert dat er verder geen vragen over de Jaarrekening 2019 zijn.

Hij stelt de besluitvorming aan de orde en verwijst naar de concept besluiten die in de betreffende documenten staan en bij zijn inleiding op dit agendapunt zijn weergegeven. Hij constateert dat niemand daartegen enig bezwaar heeft en dat conform de voorliggende concepten is besloten.

6. Rondvraag en sluiting

Dhr. Ronde constateert dat niemand een vraag stelt, waarna hij, onder dankzegging voor ieders deelname en de wens uitend dat iedereen gezond moge blijven, de vergadering sluit om 11.30 uur.

Aanvulling op het verslag, door de secretaris per email ontvangen van dhr. König op 08-05-2020, inzake de vragen van dhr. Stulp over LNG-bunkering:

“De directie van de NV kan mededelen dat het aantal LNG bunkeringen in 2019 is toegenomen en dat de verwachting is dat dit verder zal toenemen. Nu de grens van de vergunning voor het bunkeren binnen bereik is, zijn de eerste gesprekken opgestart met de ODG om de vergunning voor het bunkeren van LNG te verruimen.”

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 25 juni 2019

Nummer: GR2020

Agendapunt: 4b

Voor akkoord

Datum

Secretaris: A. Swart

5 juni 2020

Onderwerp: programmaverantwoording en jaarrekening 2019 (jaarstukken)

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam, stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft. Het Dagelijks Bestuur dient de jaarrekening vervolgens binnen twee weken na de vaststelling aan de toezichthouder te zenden, doch uiterlijk 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (art 34 Wgr).

Hierbij treft u de concept programmaverantwoording en jaarrekening 2019 aan. Wij hebben deze intussen ter informatie aan de deelnemers van de GR gezonden, samen met de begroting 2021.

Status

Bijgevoegde jaarstukken zijn de door Deloitte in opdracht van de GR opgesteld op basis van de administratie en informatie van de GR. Het gehanteerde format voldoet volledig aan de eisen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De afgelopen jaren zijn door de toezichthouder (de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties) er geen opmerkingen gemaakt over de inhoud en vorm van de jaarrekening.

De jaarstukken zijn beoordeeld door onze accountant EY. Het accountantsverslag is als bijlage bijgevoegd.

Programmaverantwoording en jaarrekening

Bij het opstellen van de rekening is gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals die ook voorgaande jaren is geweest. Daarmee is het goed mogelijk opeenvolgende jaren goed te vergelijken.

Het resultaat over 2019 bedraagt € 0,00. Dit komt overeen met het resultaat uit de begroting 2019.

Zowel de advieskosten als de beheerskosten zijn lager uitgevallen dan vooraf verwacht. De inschatting dat verdere verzelfstandiging extra kosten met zich meebrengt is ook voor 2019 meegevallen. Op basis van het uitgavenpatroon over de afgelopen jaren is een steeds betere raming op te stellen. Tevens zijn de financiële baten lager uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een lager bedrag aan gewaarborgde leningen.

Advies:

Bijgevoegde programmaverantwoording en jaarstukken 2019 vaststellen.

Mandaat: AB

- Bijlage:**
1. Programmaverantwoording en jaarrekening 2019
 2. Controleverklaring van de accountant
-

De leden van het algemeen bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports
T.a.v. de heer A. Swart
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 10 april 2020

REQ4414062/KT/ib

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van jaarstukken van GR Havenschap Groningen Seaports voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2019, voorzien van onze controleverklaring d.d. 10 april 2020. Ook zenden wij u twee losse exemplaren van bovengenoemde controleverklaring.

Wij machtigen u, onder de condities genoemd in bijgaand informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen, onze in de bijlage opgenomen controleverklaring op te nemen en openbaar te maken in de sectie Overige gegevens van de jaarstukken voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2019, die overeenkomt met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar, mits de algemene vergadering de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan samen met de jaarstukken.

Onze controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Wij sluiten één exemplaar bij van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw archief. Het publiceren van de door ons voor identificatiedoeleinde gewaarmerkte jaarstukken is niet toegestaan.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de vergadering van het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór de vergadering van het algemeen bestuur moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Indien u deze jaarstukken, waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat (U verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening).

Een exemplaar van de jaarrekening dient te worden ondertekend door de leden van het dagelijks bestuur en te worden aangeboden aan het algemeen bestuur. Deze jaarrekening dient te worden vastgesteld in een vergadering van het algemeen bestuur en de vaststelling dient te worden genotuleerd.

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

**Jennigje
Spijkerboer**

Digitaal ondertekend door Jennigje
Spijkerboer
DN: cn=Jennigje Spijkerboer, c=NL,
o=Jennigje Spijkerboer,
email=jenneke.schuurkamp@nl.ey.com
Datum: 2020.04.10 17:29:11 +02'00'

drs. J. Spijkerboer RA

Bijlagen: Controleverklaring zonder persoonlijke handtekening ten behoeve van opname in de
 overige gegevens van de jaarstukken
 Controleverklaring voorzien van de originele handtekening ten behoeve van uw archief
 Gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken
 Informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 16 december 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2019;
- ▶ de balans per 31 december 2019;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 december 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring is een momentopname en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op GR Havenschap Groningen Seaports is uiteengezet in het bestuursverslag op pagina 6 en 7 en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 43 en 44. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 25.100. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.255 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ de inleiding;
- ▶ het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 16 december 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om GR Havenschap Groningen Seaports in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van GR Havenschap Groningen Seaports.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 december 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - ▶ dat baten en lasten, alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat GR Havenschap Groningen Seaports in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of GR Havenschap Groningen Seaports haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat GR Havenschap Groningen Seaports de financiële risico's niet kan opvangen.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 10 april 2020

Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Spijkerboer RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
(hierna: GR Havenschap Groningen Seaports)

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van GR Havenschap Groningen Seaports op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 16 december 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2019;
- ▶ de balans per 31 december 2019;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 december 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van GR Havenschap Groningen Seaports zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring is een momentopname en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op GR Havenschap Groningen Seaports is uiteengezet in het bestuursverslag op pagina 6 en 7 en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 43 en 44. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 25.100. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.255 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ de inleiding;
- ▶ het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van GR Havenschap Groningen Seaports, zoals opgenomen in het normenkader welke bij besluit van 16 december 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om GR Havenschap Groningen Seaports in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van GR Havenschap Groningen Seaports.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 december 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - ▶ dat baten en lasten, alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van GR Havenschap Groningen Seaports.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat GR Havenschap Groningen Seaports in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of GR Havenschap Groningen Seaports haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat GR Havenschap Groningen Seaports de financiële risico's niet kan opvangen.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 10 april 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Spijkerboer RA

1 Condities

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Jaarstukken 2019

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands

Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Jaarverslag	5
2.1	Programmaverantwoording	7
2.2	Paragrafen	10
2.2.1	A. Lokale heffingen	10
2.2.2	B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
2.2.3	C. Onderhoud kapitaalgoederen	15
2.2.4	D. Financiering	15
2.2.5	E. Bedrijfsvoering	17
2.2.6	F. Verbonden partijen	18
2.2.7	G. Grondbeleid	23
3	Jaarrekening	24
3.1	Balans per 31 december 2019	24
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2019	26
3.3	Toelichtingen	27
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	27
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2019	30
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019	38
3.3.4	Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	41
3.3.5	Gebeurtenissen na balansdatum	43
3.3.6	Taakvelden	44

1 Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2019 van de GR Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Jaarstukken is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2020.

Dit document is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2019

Verzelfstandiging Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Afspraken over de nieuwe rol en verantwoordelijkheidsverdeling tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports zijn vastgelegd in een verzelfstandigingsovereenkomst.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor de financiering van Groningen Seaports N.V.

Hiertoe is een borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee een 100% borgstelling wordt gerealiseerd voor de financiering van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. De borgstelling heeft betrekking op geborgde projecten met een maximum van € 215,0 mln en de bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) van € 84,5 mln. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische eigendom gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Op basis van die toetsing is de conclusie getrokken dat de 100% borgstelling niet zal leiden tot ongeoorloofde staatssteun, zolang:

1. de financiering toeziet op reeds op de datum van verzelfstandiging geaccordeerde projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt.

De hoogte van de genoemde vergoeding wordt in periodiek overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Delfzijl. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

2 Jaarverslag

Aandeelhoudersstrategie

Eind 2016 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports haar aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Het doel van de aandeelhoudersstrategie is om er voor te zorgen dat de beoogde effecten van de verzelfstandiging ook daadwerkelijk worden behaald. Deze strategie is ook in 2019 het handvat geweest om de positie van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder nader te concretiseren. Het document biedt een handvat voor de besluiten van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

Groningen Seaports N.V. is verzocht om bij het opstellen van rapportages, plannen en voorstellen aan de aandeelhouder, de doelen van de aandeelhoudersstrategie als uitgangspunt te nemen en inzichtelijk te maken. Ook is aan Groningen Seaports N.V. gevraagd naar aanleiding van de aandeelhoudersstrategie een implementatieplan op te stellen. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder is opgenomen in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V., daarin is ook de wijze van verdere implementatie met ingang van 2019 verwoord. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra handvatten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Groningen Seaports N.V. heeft de aandeelhoudersstrategie door vertaald in het eigen beleid, zoals het Deelnemingenbeleid en het Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Interne organisatie

De GR Havenschap Groningen Seaports is aangegaan door Provinciale Staten van Groningen, Gedeputeerde Staten van Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de gemeenten Delfzijl en Het Hogeland. De gemeente Het Hogeland is ontstaan per 1 januari 2019. Deze gemeente is het resultaat van de samenvoeging van de gemeenten Eemsmond, Bedum, De Marne en Winsum. Tot 1 januari 2019 maakte de gemeente Eemsmond deel uit van de GR Havenschap Groningen Seaports. De Wet algemene regels herindeling (Wet Ahri) schrijft voor dat een GR na een herindeling van gemeenten moet worden aangepast of herbevestigd. (artikel 31 lid 4). De nieuwe gemeente heeft de huidige regeling bekrachtigd door de gewijzigde GR Havenschap Groningen Seaports vast te stellen. Ook de andere deelnemers hebben de gewijzigde tekst vastgesteld. Naast de gevolgen van de herindeling is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de tekst daar waar mogelijk te vereenvoudigen en de te actualiseren. De nieuwe regeling is op 18 december 2019 in werking getreden.

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports, deze functie is met ingang van oktober 2015 structureel volledig buiten de organisatie van Groningen Seaports N.V. en de deelnemers belegd. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen.

Verantwoording

Naast de oplevering van een jaarverslag en een jaarrekening worden er ook halfjaarlijkse tussenrapportages opgesteld. Halfjaarlijks verschijnt er een financiële rapportage van de GR Havenschap Groningen Seaports en een overzicht van de door Groningen Seaports N.V. onder de borgstelling vallende aangetrokken kasgeldleningen.

Met ingang van de controle van het boekjaar 2017 is na een aanbestedingsprocedure door het Algemeen Bestuur opnieuw EY als accountant benoemd voor een periode van vier jaar.

Coronavirus (COVID-19)

De recente uitbraak van het coronavirus (COVID-19) heeft een mogelijke invloed op de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR wordt aangesproken op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports NV.

Derhalve hebben wij geanalyseerd in hoeverre het coronavirus invloed heeft op Groningen Seaports NV.

Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie, als ook op de omgeving waarin deelneming Groningen Seaports NV opereert en daarmee op haar financiële positie en resultaten, bijvoorbeeld door mogelijke vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen. Groningen Seaports NV focust zich op de kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports NV wordt ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat worden gesteld hun activiteiten te continueren.

Gegeven de onzekerheden en de vergaande ontwikkelingen rond het coronavirus (COVID-19) kan GR Havenschap Groningen Seaports op basis van de thans beschikbare informatie geen betrouwbare schatting geven van de impact van de ontwikkelingen bij Groningen Seaports NV op de financiële

positie en resultaten, waaronder de waardering van de deelneming en verstrekte lening, in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports.

2.1 Programmaverantwoording

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

In de statuten van Groningen Seaports NV is vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart verslag doet over de wijze waarop de publieke taken in het jaar daaraan voorafgaand zijn vervuld. De havenmeester is verantwoordelijk voor het toezicht op een haven en havenwerken. Tevens belast met het handhaven van de openbare orde en de veiligheid in de haven. In april van 2019 heeft het Dagelijks Bestuur kennis genomen van de rapportage over 2018 van de havenmeester en ter informatie gezonden aan het Algemeen Bestuur. In de rapportage worden de incidenten die zich hebben voorgedaan vermeld en de ontwikkelingen rondom het Nautisch Service Centrum geschetst. Uit de rapportage blijkt dat er zich in het verslag jaar 2018 diverse kleine incidenten en morsingen hebben voorgedaan. Ook wordt in het verslag gesproken over een binnendijkse morsing van aardgascondensaat. Dit incident heeft een behoorlijke impact gehad op de omgeving. Mede daardoor is hier relatief veel persaandacht voor geweest. Op de dagelijkse gang van zaken in het havengebied was het effect ervan beperkt.

Naast incidenten hebben zich ook enkele calamiteiten voorgedaan. Zo was het Nautisch Service Centrum betrokken bij de afhandeling van enkele tragische sterfgevallen in de havens. Aan boord van het in aanbouw zijnde cruiseschip Aida Nova hebben zich drie branden voorgedaan, die aangestoken bleken te zijn.

Daarnaast wordt vermeld dat het eerste cruiseschip dat op LNG vaart de Eemshaven heeft aan gedaan. De voorbereiding daartoe heeft zeker vier jaar in beslag genomen. De wereldprimeur van het in gebruik nemen van het LNG-systeem en het bunkeren van de brandstof op deze schaal is gevolgd door andere havens. Tot slot hebben de acties van Code Rood bij de NAM veel tijd en energie gevraagd van het Nautisch Service Centrum.

In het in 2019 behandelde jaarverslag van de havenmeester wordt melding gedaan over de functie van havenmeester. Per 1 oktober 2018 is op bindende voordracht van het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports de heer P. van der Wal aangesteld tot havenmeester bij Groningen Seaports N.V. Hij volgt de heer de Bruijn op die per die datum met pensioen is gegaan. De functie van chef verkeersdiensten is in 2018 vervallen door een herschikking van taken binnen de betreffende afdeling. Hierdoor is formatieve ruimte ontstaan voor een toezichthouder. Deze is intussen ingevuld en bestaat dit teamonderdeel uit drie toezichthouders met een breed takenpakket.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

De Raambegroting 2019 is tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 28 juni 2018 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt € 0. Het werkelijke resultaat bedraagt € 0.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2019 voorgenomen beleid voor dat jaar.

Onderstaand is een overzicht van de baten en lasten opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Baten	2.636	2.510	2.382
Lasten	2.636	2.510	2.382
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.3.3.

Dekkingsmiddelen

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.636	2.510	2.382
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	2.636	2.510	2.382

Onvoorzien

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Programma 1	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de jaarstukken een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.2.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid van de havens in het beheergebied. Het Nautisch Service Centrum fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het Nautisch Service Centrum, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2020 Groningen Seaports N.V.’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V..

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven.

De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198,1 mln.) komt te liggen.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V.
3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
 - a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 215,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 100,0 mln.) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Afdekking risico's

Ultimo 2019 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt.

Op 12 februari 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd en vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst "overeenkomst houdende volledig geborgde financiering".

De leningen die door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de verzelfstandiging zijn aangetrokken voor de financiering van diverse projecten, zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging. Op 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de 7-jaars lening ad € 50 miljoen geherfinancierd, waarmee de borgstelling op deze lening is komen te vervallen.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groninger Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groninger Seaports met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln, terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico zeer beperkt, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit) en het grondexploitatiebeleid (risicobeheersing). Op basis van de uitvoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2019 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 228,3 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen is voldoende om de beschreven risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid'). Op basis van het gevoerde beleid en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

Coronavirus (COVID-19)

De recente uitbraak van het coronavirus (COVID-19) heeft een mogelijke invloed op de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR wordt aangesproken op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports NV. Derhalve hebben wij geanalyseerd in hoeverre het coronavirus invloed heeft op Groningen Seaports NV.

Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie, als ook op de omgeving waarin deelneming Groningen Seaports NV opereert en daarmee op haar financiële positie en resultaten, bijvoorbeeld door mogelijke vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen. Groningen Seaports NV focust zich op de kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports NV wordt ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat worden gesteld hun activiteiten te continueren.

Gegeven de onzekerheden en de vergaande ontwikkelingen rond het coronavirus (COVID-19) kan GR Havenschap Groningen Seaports op basis van de thans beschikbare informatie geen betrouwbare schatting geven van de impact van de ontwikkelingen bij Groningen Seaports NV op de financiële positie en resultaten, waaronder de waardering van de deelneming en verstrekte lening, in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 190.000.

Realisatie 2018: € 190.000 en begroot 2019: € 190.000.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering van) € 21.816.000 -/-. Realisatie 2018: € 21.816.000 -/- en begroot 2019: € 21.816.000 -/-.

Berekening netto schuldquote: $A+B+C-E-F-G$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $A+B+C-D-E-F-G$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,8% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Omdat de in erfpacht uitgegeven gronden niet classificeren als bouwgronden in exploitatie en de GR Havenschap Groningen Seaports eveneens niet beschikt over andere bouwgronden in exploitatie, is het kengetal grondexploitatie niet van toepassing.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken. Er is geen sprake van incidentele baten of structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het gerealiseerde totaal saldo van de baten en lasten bedraagt nihil. De realisatie 2018 en begroting 2019 vertonen hetzelfde beeld ten aanzien van de structurele exploitatieruimte.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports, daar de GR geen belastingen heft.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De gronden en de infrastructuur in het havengebied zijn het economisch eigendom van Groningen Seaports N.V. en het juridisch eigendom van de GR Havenschap Groningen Seaports. Omdat het economisch eigendom niet in handen is van de GR Havenschap Groningen Seaports, worden de activa niet op de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports verantwoord. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa van de GR Havenschap Groningen Seaports van in totaal € 222,6 mln bestaan grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. van € 198,1 mln. en uit een verstrekte

lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. van € 22,0 mln. Dit wordt grotendeels gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In een borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd.

De borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden; en
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven;
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

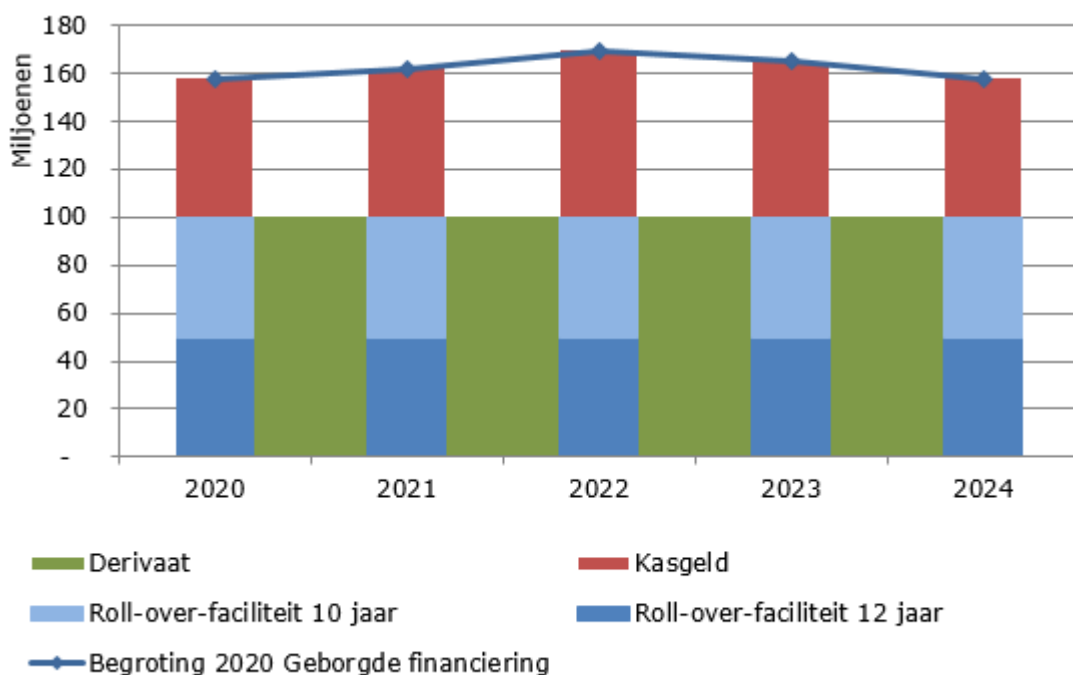
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V.. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering. Tevens is vanaf 2019 een deel van de bestaande geborgde financiering van € 50,0 mln buiten de borgstelling gebracht, deze zijn ‘op het eigen boek’ geherfinancierd.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2020-2024 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 29 november 2019 door de GR Groningen Seaports in de rol van aandeelhouder vastgesteld.

Building blocks

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100,0 mln en is als groene balk weergegeven. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50,0 mln voor termijnen van 10 en 12 jaar (blauwe kolommen). De rode kolommen is de verwachte kasgeldlening die wordt aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% (ultimo 2018: eveneens 100%) aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van Groningen Seaports N.V. zijn ondergebracht bij de GR Havenschap Groningen Seaports. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid; en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;

Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder is in 2018 opgenomen in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V., daarin is ook de wijze van verdere implementatie met ingang van 2019 verwoord. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra handvatten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Verder heeft er Groningen Seaports N.V. invulling gegeven aan de kaderstellende aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports door vaststelling van (bijgestelde) beleidsdocumenten:

- Deelnemingenbeleid;
- Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Met de aandeelhoudersstrategie is tevens aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders;
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports;

- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports;
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports;
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

Op 27 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de deelnemers te verzoeken de tekst van de GR Havenschap Groningen Seaports te actualiseren. Aanleiding daartoe was onder ander het ontstaan van de gemeente Het Hogeland per 1 januari 2019 door de samenvoeging van de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond. Tot de samenvoeging maakt de gemeente Eemsmond deel uit van de GR Havenschap Groningen Seaports. De rechtsopvolger – de gemeente Het Hogeland maakt door de vaststelling van de gewijzigde tekst van de Gemeenschappelijke Regeling nu definitief deel uit van de samenwerking. Ook het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Delfzijl en het college van gedeputeerde staten en Provinciale Staten hebben de gewijzigde tekst vastgesteld, zodat het op 18 december van dat jaar in werking kon treden. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt ook een aantal andere wijzigingen in de tekst door de voeren. Zo is de tekst geactualiseerd op basis van de nu geldende Wet gemeenschappelijke regelingen en heeft daarmee een meer duale basis. Ook is getracht de regeling te vereenvoudigen, zodat het bijdraagt aan een transparante governance structuur dat recht doet aan de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle actoren. In aansluiting op de nieuwe tekst heeft het Algemeen Bestuur op 16 december 2019 een reglement van orde vastgesteld. Deze is op 1 januari 2020 in werking getreden.

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

Het blijft een continu aandachtspunt voor de GR Havenschap Groningen Seaports en haar deelnemers om te werken aan de best passende governance structuur. De governance moet zijn ingegeven door de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie, slagkracht en financiële afhankelijkheid er uit ziet en komt te zien.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat ervoor open om naar aanleiding van- en met inachtneming van de aandeelhoudersstrategie in gesprek te blijven met zowel de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports als met Groningen Seaports N.V. over deze rollen.

Kerngegevens:

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2018: € 227,4 mln 31 december 2019: € 228,3 mln
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2018: € 318,1 mln 31 december 2019: € 328,0 mln
Resultaat boekjaar:	2018: € 1,6 mln 2019: € 0,5 mln

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2019 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2019

(bedragen x € 1.000,-)		
ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2	2
- Investerings met een economisch nut	2	2
Financiële vaste activa	220.064	220.064
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
- Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal vaste activa	220.066	220.066
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7	2.609
- Overige vorderingen	7	2.609
Liquide middelen	1	3
- Banksaldi	1	3
Overlopende activa	2.544	-
-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.884	-
-Overige nog te ontvangen bedragen	660	-
Totaal vlottende activa	2.552	2.612
Totaal activa	222.618	222.678

(bedragen x € 1.000,-)		
PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen	219.876	219.876
- Algemene reserve	219.876	219.876
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal vaste passiva	219.876	219.876
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
- Overige schulden	191	191
Overlopende passiva	2.551	2.611
Totaal vlottende passiva	2.742	2.802
Totaal passiva	222.618	222.678
Gewaarborgde geldleningen	221.800	257.500

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2019

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten	2.636	2.510	2.382
Totaal saldo programma	2.636	2.510	2.382
Algemene dekkingsmiddelen:			
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie			
- Financiële baten	2.636	2.510	2.573
- Financiële lasten	-	-	-191
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.636	2.510	2.382
Kosten van de Overhead	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Gezien de aard van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn enkele op grond van het BBV verplichte toelichtingen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze zijn daarom niet opgenomen in de jaarrekening. Het betreft de volgende toelichtingen:

- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen, daar gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van incidentele baten en lasten;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, daar geen sprake is van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Daarnaast is gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports slechts sprake van één programma: Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoording van de financiering

Tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is op 12 februari 2016 een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2019 76% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 215,0 mln;
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2019 € 150,0 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2019 € 71,8 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2019 in totaal € 221,8 mln.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen heeft Groningen Seaports N.V. de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR Havenschap Groningen Seaports kan functioneren.

In februari 2016 is er borgstellingsovereenkomst afgesloten tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports, waarin is afgesproken dat de GR Havenschap Groningen Seaports volledig borg staat voor de betreffende kasgeldleningen alsmede de opgenomen langlopende schulden voor de geborgde projecten en de uit de afgesloten derivaten (renteswap) voortvloeiende verplichtingen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen) geldt als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tot dusver is een dergelijke waardevermindering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de GR Havenschap Groningen Seaports participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Leningen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de jaarlijkse aflossingen en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019**Activa****Vaste activa****Materiële vaste activa**

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde begin	Reclassificatie	Investerings	Desinvesterin gen	Boekwaarde eind
Investerings met economisch nut					
Gronden en terreinen					
In erfpacht uitgegeven gronden	1.303	39	4	-	1.346
Bruto voorraad Groningen Seaports	954	-39	11	-4	922
Totaal investeringen met economisch nut	2.257	-	15	-4	2.268

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de in het kader van de verzelfstandiging in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven gronden aan Groningen Seaports N.V. De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare.

De reclassificatie betreft een verschuiving van opstal en langdurig huur domeinen naar uitgegeven terreinen ad € 39.

Uitgegeven terreinen / In erfpacht uitgegeven gronden (in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de in erfpacht uitgegeven gronden, infrastructuur in gebruik door Groningen Seaports, langdurige verhuur en opstal. De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht zijn uitgegeven dan wel teruggenomen. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. in erfpacht zijn

uitgegeven aan externe partijen. Per 31 december 2018 betroffen de totaal uitgegeven terreinen 1.303 hectare (registratiewaarde € 1.303). Per saldo bedraagt de mutatie in 2019 43 hectare (registratiewaarde € 43) en resteert per 31 december 2019 1.346 hectare (registratiewaarde € 1.346).

Bruto voorraad GSP/In erfpacht uitgegeven gronden (voorraad Groningen Seaports N.V.)

Dit betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke tot de netto-voorraad grond van Groningen Seaports N.V. behoren. Dit betekent dat deze gronden door Groningen Seaports N.V. nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven.

Per 31 december 2018 betroffen deze gronden 954 hectare (registratiewaarde van € 954). Per saldo bedraagt de mutatie in 2019 +/- 32 hectare (registratiewaarde € 32) en resteert per 31 december 2019 922 hectare (registratiewaarde € 922).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal	220.064	220.064

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports N.V. In het kader van de verzelfstandiging is de verkrijgingsprijs hiervan gesteld op € 198,1 mln. Op de deelneming Groningen Seaports N.V. vinden conform BBV geen vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Hiervan is ultimo 2019 geen sprake.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar (Hoofdstuk 4, artikel 4.1 van de akte van inbreng en vestiging rechten van erfpacht) indien:

- Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR Havenschap Groningen Seaports;

- een door een derde aan Groningen Seaports N.V. ter leen verstrekte geldsom bevoegd wordt opgeëist en Groningen Seaports N.V. dienaangaande jegens die derde in verzuim is;
- Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR Havenschap Groningen Seaports partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing;
- Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend;
- Indien de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. eindigen.

Bovenstaande situaties hebben zich niet voor gedaan gedurende 2019.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen overige vorderingen met betrekking tot uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Overige vorderingen		
- Te vorderen rente	-	660
- Te vorderen borgstellingsvergoeding	-	1.913
- Overige vorderingen	7	36
Totaal overige vorderingen	7	2.609

Op basis van de classificatie zoals voorgeschreven in het IV3-informatievoorschrift 2019 gemeenten en gemeenschappelijke regelingen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn een aantal vorderingen die in de jaarrekening 2018 nog onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar werden verantwoord, met ingang van de jaarrekening 2019 gerubriceerd onder de overlopende activa. De vergelijkende cijfers zijn als gevolg hiervan niet aangepast.

De overige vorderingen betreft een vordering op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Drempelbedrag schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de begroting van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de Gemeenschappelijke Regeling is dat voor 2019 een bedrag van € 250.000. In 2019 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In de volgende tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2019 is geweest (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	12	42	7	19
Drempelbedrag	250	250	250	250
Ruimte onder drempelbedrag	238	208	243	231
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Banksaldi	1	3
Totaal liquide middelen	1	3

Overlopende activa

De in de balans opgenomen overlopende activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Overlopende activa		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.884	-
- Overige nog te ontvangen bedragen	660	-
Totaal overige vorderingen	2.544	-

De post overige nog te ontvangen bedragen ad € 660.000 betreft de rente die Groningen Seaports N.V. verschuldigd is op de langlopende lening.

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen betreft:

- de te vorderen borgstellingsvergoeding ad € 1.850.000 betreft de vergoeding over de borgstelling die door de GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports N.V.
- een vordering ad € 34.000 op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Passiva**Vaste passiva****Eigen vermogen**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserve	219.876	219.876
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal	219.876	219.876

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de reserves weer gedurende het jaar 2019:

(bedragen x € 1.000,-)	Saldo per 01- 01-2019	Resultaat- bestemming 2019	Toevoegingen 2019	Onttrek- kingen 2019	Saldo per 31-12- 2019
Algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876
Totaal algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876

Vlottende passiva

De in de balans opgenomen vlottende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
Overlopende passiva	2.551	2.611
Totaal	2.742	2.802

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Overige schulden		
- Rekening-courant Groningen Seaports N.V.	191	191
Totaal overige schulden	191	191

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente vergoed en/of in rekening gebracht.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
- Vergoeding diensten Groningen Seaports N.V.	2.510	2.573
- Accountantskosten	34	32
- Overige nog te betalen kosten	7	6
Totaal	2.551	2.611

Niet in de balans opgenomen verplichtingen**Waarborgen en garanties**

Voor zover leningen door de gemeenschappelijke regeling gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard/omschrijving	Bedrag per 31-12-2019	Bedrag per 31-12-2018
Groningen Seaports N.V.	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	221.800	257.500

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg in 2019 76% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op:

- geborgde projecten met een maximum van € 215,0 mln.
- bijstortingsverplichting van een derivaat (CSA) € 84,5 mln.

De financiering die onder de geborgde projecten valt bedraagt per ultimo 2019 € 150,0 mln.

De financiering die onder de borgtocht van de bijstortingsverplichting van het rentederivaat (CSA) valt bedraagt per ultimo 2019 € 71,8 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2019 in totaal € 221,8 mln.

Naast de verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen is geen sprake van overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2019	Raming begrotingsjaar 2019	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar	Realisatie begrotingsjaar 2018
Programma Havenschap Groningen Seaports				
Lasten				
- Dienstenvergoeding	2.510	2.636	-	2.573
- Accountants- en administratiekosten	34	35	-	32
- Secretariaat- en beheerskosten	35	42	-	31
- Advieskosten	15	20	-	6
- Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-84	-97	-	-260
Totaal saldo programma	2.510	2.636	-	2.382
Algemene dekkingsmiddelen:				
Saldo van de financieringsfunctie				
Financiële baten				
- Rente lening Groningen Seaports N.V.	660	660	-	660
- Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.850	1.976	-	1.913
Saldo totaal financiële baten	2.510	2.636	-	2.573
Financiële lasten				
- Rente deelnemers	-191	-191	-	-191
- Overige	-	-6	-	-
Doorbelasting rente aan Groningen Seaports N.V.	191	197	-	-
Saldo totaal financiële lasten	-	-	--	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.510	2.636	-	2.382
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.510	2.636	-	2.382
Kosten van de overhead	-	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-	-

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	2.636	2.510	2.382
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	2.636	2.510	2.382

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2019	Realisatie begrotingsjaar 2019	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Programma 1	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Zowel de advieskosten als de beheerskosten zijn lager uitgevallen dan vooraf verwacht. De inschatting dat verdere verzelfstandiging extra kosten met zich meebrengt is achteraf ook voor 2019 meegevallen. Op basis van het uitgavenpatroon over de afgelopen jaren is een steeds betere raming op te stellen. Tevens zijn de financiële baten lager uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een lager bedrag aan gewaarborgde leningen.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelastingheffing

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2016 en 2017 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart gebracht. Op basis van een door externe adviseurs uitgevoerde analyse stelt de GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Voornaamste reden hiervoor is dat op basis van de uitgevoerde analyse verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

In afstemming met Groningen Seaports N.V. wordt momenteel de toepasselijkheid van de vennootschapsbelastingplicht met de Belastingdienst afgestemd.

Omdat op basis van de uitgevoerde analyse naar verwachting geen sprake zal zijn van te betalen vennootschapsbelasting, is in de jaarrekening 2019 een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2019 hebben conform de begroting geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor GR Havenschap Groningen Seaports is € 194.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij de GR Havenschap Groningen Seaports kwalificeren de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur als topfunctionaris. De leden van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit leden die deze functie vervullen vanuit de rol van gemeenteraadslid, statenlid of lid van het college van Burgemeester en Wethouders of Gedeputeerde Staten. Bestuursleden ontvangen daarom geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt gevormd door het Algemeen Bestuur en een uit haar midden aangewezen Dagelijks Bestuur. Ook zijn er vervangers door de deelnemers aangewezen in het geval van ontstentenis van het betreffende lid. Ook het Dagelijks Bestuur ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden. Om deze reden gaan wij hierna niet nader in op de bezoldiging van de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, daar deze nihil bedraagt.

Over het jaar 2019 bestond het Algemeen Bestuur uit de volgende leden:

Gemeente/provincie:	Naam topfunctionaris:	Functie:	opmerking
Provincie Groningen	Jan Wolters	lid	Tot 20-3
Provincie Groningen	Gerrit Jan Steenbergen	lid	Tot 20-3
Provincie Groningen	Bianca Kruize	plv. lid	Tot 20-3
Provincie Groningen	Bram Schmaal	Lid	Vanaf 28-3
Provincie Groningen	Hendri Meendering	Lid	Vanaf 28-3
Provincie Groningen	Eddy Kuiper	plv. lid	Vanaf 28-3
Provincie Groningen	Bram Schmaal	Lid	Tot 29-5
Provincie Groningen	Eelco Eikenaar	lid	Tot 29-5
Provincie Groningen	Hendri Meendering	Lid	Tot 29-5
Provincie Groningen	Gerrit Jan Steenbergen	lid	Vanaf 29-5
Provincie Groningen	Hans Haze	lid	Vanaf 29-5
Provincie Groningen	Nienke Homan	plv. lid	Vanaf 29-5
Provincie Groningen	Patrick Brouns	voorzitter	Tot 13-11
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	plv. lid	Tot 13-11
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	lid	Vanaf 13-11
Provincie Groningen	Nienke Homan	lid	Vanaf 13-11
Provincie Groningen	Tjeerd van Dekken	plv. lid	Vanaf 13-11
Provincie Groningen	Fleur Q. Gräper-van Koolwijk	voorzitter	Vanaf 16-12
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	lid	
Gemeente Delfzijl	Jan Menninga	lid	
Gemeente Delfzijl	IJzebrand Rijzebol	plv. lid	
Gemeente Delfzijl	Cor Buffinga	lid	
Gemeente Delfzijl	Edward Stulp	lid	
Gemeente Delfzijl	Janny Volmer-Kuiper	plv. lid	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	Lid	Vanaf 30-1
Gemeente Het Hogeland	Kristel Rutgers	Lid	Vanaf 30-1
Gemeente Het Hogeland	Janny Klei	lid	Vanaf 30-1
Gemeente Het Hogeland	Attje Waal	lid	Vanaf 30-1
Gemeente Het Hogeland	Harmannus Blok	plv. lid	Vanaf 30-1
Gemeente Het Hogeland	Anne Marie Smits	plv. lid	Vanaf 30-1

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd.

Dit betekent dat de bezoldiging over 2019 voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Leden DB:

Gemeente/provincie:	Naam topfunctionaris:	Functie:	Opmerking
Provincie Groningen	Patrick Brouns	voorzitter	Tot 13-11
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	voorzitter	Vanaf 16-12
Gemeente Delfzijl	Hans Ronde	plv. voorzitter	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	Lid	Vanaf 30-1

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2019 voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT zijn of hadden moeten worden vermeld.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018)".

3.3.5 Gebeurtenissen na balansdatum

De recente uitbraak van het coronavirus (COVID-19) heeft een mogelijke invloed op de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR wordt aangesproken op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports NV.

Derhalve hebben wij geanalyseerd in hoeverre het coronavirus invloed heeft op Groningen Seaports NV.

Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie, als ook op de omgeving waarin deelneming Groningen Seaports NV opereert en daarmee op haar financiële positie en resultaten, bijvoorbeeld door mogelijke vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen.

Gegeven de onzekerheden en de vergaande ontwikkelingen rond het coronavirus (COVID-19) kan GR Havenschap Groningen Seaports op basis van de thans beschikbare informatie geen betrouwbare schatting geven van de impact van de ontwikkelingen bij Groningen Seaports NV op de financiële positie en resultaten, waaronder de waardering van de deelneming en verstrekte lening, in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports.

3.3.6 Taakvelden

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead	83	-83	-
0.5 Treasury	2.701	-191	2.510
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-2.510	-2.510

Uitkomsten controle en overige informatie 2019

Rapportage voor het algemeen bestuur

GR Havenschap Groningen Seaports

VERTROUWELIJK

De leden van het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL

Groningen, 10 april 2020

REQ4414062/KT/ib

Uitkomsten controle en overige informatie 2019

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2019 van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: GR Havenschap Groningen Seaports of GR). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ De reikwijdte van de accountantscontrole.
- ▶ De belangrijkste uitkomsten.

Dit rapport bevat zaken die wij belangrijk vinden te delen, alsmede verplichte informatie.

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door onze beroepsgroep NBA, de politiek en de AFM, gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid, ondersteunen wij volledig. In dit verband onderstrepen wij het belang van het voeren van een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur.

Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces en van de corporate governance als geheel.

Het concept van dit verslag hebben wij afgestemd met de secretaris en het dagelijks bestuur. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

**Jennigje
Spijkerboer**

Digitaal ondertekend door Jennigje
Spijkerboer
DN: cn=Jennigje Spijkerboer, c=NL,
o=Jennigje Spijkerboer,
email=jenneke.schuurkamp@nl.ey.com
Datum: 2020.04.10 17:32:51 +02'00'

drs. J. Spijkerboer RA

Inhoud

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- ▶ Managementsamenvatting
- ▶ Onze analyse van de financiële positie
- ▶ Aandachtspunten en bevindingen in de controle

Kwaliteit beheersorganisatie

- ▶ Bevindingen interne beheersing en automatisering
- ▶ Overwegingen met betrekking tot fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Rechtmatigheidsbeheer

Jaarverslag en andere informatie

4

Bijlagen

- ▶ Controleaanpak
- ▶ Bevindingen interne beheersing
- ▶ Onafhankelijkheid
- ▶ Verklaring van de verantwoordelijkheden
- ▶ Overzicht controleverschillen

14

Totaal aantal pagina's: 29

16

19

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Managementsamenvatting

Uitkomsten controle	Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports afgerond. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in de opdrachtbrief zoals overeengekomen d.d. 18 februari 2020.
Goedkeurend oordeel ten aanzien getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In de jaarrekening 2019 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid. Tevens zijn geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van GR Havenschap Groningen Seaports gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT 2019. Wij hebben vastgesteld dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk “Controle-uitkomsten”.
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risico's

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen. Deze paragraaf bevat informatie over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag blijkt dat de risico's van GR Havenschap Groningen Seaports voornamelijk betrekking hebben op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. (ultimo 2019: € 198,1 miljoen; ultimo 2018: € 198,1 miljoen), alsmede de waardering van de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte langlopende lening (ultimo 2019 € 22,0 miljoen; ultimo 2018 € 22,0 miljoen).

Daarnaast loopt de GR risico uit hoofde van de verstrekte borgstellingen aan Groningen Seaports N.V. De maximale omvang van de borgstellingen ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen bedraagt € 215,0 miljoen. Daarnaast is door GR Havenschap Groningen Seaports een borgstelling van maximaal € 84,5 miljoen verstrekt aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de lopende renteswap met een hoofdsom van € 100,0 miljoen.

Het risicoprofiel van GR Havenschap Groningen Seaports hangt dan ook nauw samen met de risico's van Groningen Seaports N.V..

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ultimo 2019 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Havenschap Groningen Seaports € 219,9 miljoen, zijnde de omvang van de algemene reserve.

Toereikendheid weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement concludeert GR Havenschap Groningen Seaports dat de beschikbare weerstandscapaciteit van € 219,9 miljoen voldoende is om een eventuele afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. te kunnen afdekken (daar de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.).

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Toereikendheid weerstandsvermogen (vervolg)

Wij merken op dat door GR Havenschap Groningen Seaports in haar beoordeling primair wordt ingegaan op de waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. Indien tevens de aan Groningen Seaports N.V. verstrekte lening ad € 22,0 miljoen wordt meegewogen, bedraagt de maximale positie waarover GR Havenschap Groningen Seaports risico loopt € 220,1 miljoen. Daar dit de maximale positie betreft en hierin nog geen rekening wordt gehouden met een eventuele kans van optreden van het risico en de impact van het optreden van het risico, concluderen wij dat de weerstandscapaciteit naar verwachting voldoende is om een eventuele afwaardering van de deelneming en/of de lening te kunnen afdekken.

Wij zijn van mening dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement toereikend inzicht biedt in de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Deelneming Groningen Seaports N.V.
en verstrekte langlopende lening
op Groningen Seaports N.V. juist
gewaardeerd in de jaarrekening 2019

Na de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. in juni 2013 bestaat de activa van GR Havenschap Groningen Seaports vrijwel geheel uit de deelneming in Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2019: € 198,1 miljoen) en een verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. (boekwaarde ultimo 2019: € 22,0 miljoen). Omdat dit de belangrijkste activa van de GR betreffen, hebben wij tijdens onze controle expliciet aandacht besteed aan de juiste waardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.

Voor onze controle van de waardering van de deelneming in en de verstrekte langlopende lening aan Groningen Seaports N.V. hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de accountant van Groningen Seaports N.V. De uitgevoerde werkzaamheden omvatten onder meer het kennisnemen van de uitkomsten van de tussentijdse controle, de controleaanpak en het uitvoeren van een review op het dossier van de accountant van Groningen Seaports N.V., waarbij specifiek aandacht is besteed aan de controle van de waardering van de materiële vaste activa van Groningen Seaports N.V., daar dit het grootste deel van de balans van Groningen Seaports N.V. betreft. Op basis van deze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat wij in het kader van de controle van de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports gebruik kunnen maken van de door de accountant van Groningen Seaports N.V. uitgevoerde werkzaamheden.

Wij merken op dat op grond van het BBV deelnemingen gewaardeerd dienen te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. Voor GR Havenschap Groningen Seaports bedraagt deze € 198,1 miljoen, zijnde het geplaatst kapitaal van Groningen Seaports N.V. De waardering van de verstrekte lening ad € 22,0 miljoen aan Groningen Seaports N.V. vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs, verminderd met aflossingen, afschrijvingslasten en eventuele afwaarderingen als gevolg van bijzondere waardeverminderingen. Zolang geen indicatie aanwezig is voor een duurzame waardevermindering, vindt derhalve waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs van (gezamenlijk) € 220,1 miljoen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Deelneming Groningen Seaports N.V.
en verstrekte langlopende lening
op Groningen Seaports N.V. juist
gewaardeerd in de jaarrekening 2019
(vervolg)

Mocht het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. in de toekomst als gevolg van verliezen onder deze historische vervaardigingsprijs van € 220,1 miljoen dalen (dan wel de marktwaarde van de deelneming en/of de verstrekte langlopende lening duurzaam lager liggen dan de historische verkrijgingsprijs van € 220,1 miljoen), dan dient in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling een afwaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en/of de lening aan Groningen Seaports N.V. plaats te vinden naar deze lagere marktwaarde. Wij hebben vastgesteld dat het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. ultimo 2019 meer is dan € 220,1 miljoen. Een afwaardering van de deelneming en/of de verstrekte lening is ultimo 2019 derhalve niet aan de orde.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Verplichtingen uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst juist en volledig toegelicht in de jaarrekening 2019

In 2016 heeft GR Havenschap Groningen Seaports een volledige (100%-)borgstelling afgegeven aan Groningen Seaports N.V. voor de nieuwe lange termijn financiering die in 2016 door Groningen Seaports N.V. is aangetrokken, omdat is gebleken dat financiële instellingen geen financiering zonder volledige borgstelling door de GR aan Groningen Seaports N.V. willen verstrekken.

Op grond van de afgesloten borgstellingsovereenkomst heeft GR Havenschap Groningen Seaports een 100%-borgstelling verleend aan Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarvoor voor de verzelfstandiging een besluit is genomen, met een maximum van € 215,0 miljoen. Per juni 2019 is door Groningen Seaports N.V. een langlopende lening van Groningen Seaports N.V. (omvang € 50 miljoen) buiten de borgstelling geplaatst. Daarnaast heeft GR Havenschap Groningen Seaports een onvoorwaardelijke borgstelling verleend ter hoogte van € 84,5 miljoen voor de uit de lopende renteswap van Groningen Seaports N.V. voortvloeiende verplichtingen. Deze renteswap heeft een hoofdsom van € 100,0 miljoen en een looptijd tot 2042. Wij hebben hieronder het verloopoverzicht van de maximale borgstelling schematisch weergegeven.

Maximale borgstelling	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Geborgde projecten	€ 215 miljoen	€ 265 miljoen
Bijstortingsverplichting derivaat (CSA)	€ 84,5 miljoen	€ 84,5 miljoen
Totaal	€ 299,5 miljoen	€ 349,5 miljoen

Wij hebben vastgesteld dat de uit de borgstelling voortvloeiende verplichtingen juist en volledig zijn toegelicht in de jaarrekening 2019.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Naleving van en toelichting op de WNT

Op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Onze aanpak

Wij hanteren een volledig gegevensgerichte controle. Ter controle op de juiste naleving van de WNT hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- ▶ Aansluiting van de WNT-verantwoording met salarisadministratie en financiële administratie.
- ▶ Analyse volledigheid van functionarissen die verantwoord dienen te worden in het kader van de WNT.
- ▶ Analyse volledigheid van de in de verantwoording opgenomen looncomponenten en vergoedingen, zowel via de salaris- als de financiële administratie.
- ▶ Inquiry met verantwoordelijk medewerkers.

Belangrijkste observaties

Wij hebben vastgesteld dat de WNT juist wordt nageleefd en dat de WNT-toelichting in de jaarstukken voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Met ingang van 2018 gelden nieuwe WNT-regels voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepalingen regelen dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Invoering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door provincies/gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2017 heeft GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht nader in kaart gebracht. Op basis van door externe adviseurs uitgevoerde analyses stelt GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is. De voornaamste reden hiervoor is dat het naar mening van GR Havenschap Groningen Seaports verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Wij merken overigens wel op dat een van de belangrijkste uitgangspunten in de uitgevoerde analyse is dat:

- ▶ de activiteiten die door GR Havenschap Groningen Seaports worden uitgevoerd dermate verweven zijn dat zij in gezamenlijkheid moeten worden beoordeeld voor de vraag of sprake is van een onderneming;
- ▶ de dienstenvergoeding welke door Groningen Seaports N.V. in rekening wordt gebracht aan GR Havenschap Groningen Seaports en de borgstellingsvergoeding welke door GR Havenschap Groningen Seaports in rekening wordt gebracht aan Groningen Seaports N.V. op zakelijke grondslagen (at arm's length) zijn gebaseerd.

Op dit moment heeft GR Havenschap Groningen Seaports haar standpunten omtrent de belasting- en aangifteplicht nog niet definitief afgestemd met de fiscus. Wij wijzen u erop dat er een kans bestaat dat uit de afstemming met de fiscus zou kunnen blijken dat GR Havenschap Groningen Seaports voor een deel van haar activiteiten belastingplichtig is. Op basis van de in afgelopen jaar uitgevoerde analyses is GR Havenschap Groningen Seaports van mening dat deze niet belasting- en aangifteplichtig is. Om deze reden is in de jaarrekening 2019 een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord. Wij hebben vastgesteld dat voorgaande toereikend is toegelicht in de jaarrekening 2019.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Gebeurtenissen na balansdatum

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus in 2020 hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. Ook GR Havenschap Groningen Seaports N.V. wordt met deze ontwikkelingen geconfronteerd.

Deze ontwikkelingen hebben wij besproken met de secretaris van GR Havenschap Groningen Seaports. GR Havenschap Groningen Seaports verwacht dat de directe impact van Corona op de business van GR Havenschap Groningen Seaports beperkt is (omdat slechts op zeer beperkt niveau activiteiten worden verricht binnen de GR), maar dat de ontwikkelingen mogelijk invloed hebben op de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR aangesproken gaat worden op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports N.V. Derhalve is tevens in kaart gebracht in hoeverre de ontwikkelingen invloed hebben op Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft maatregelen getroffen om de dagelijkse bedrijfsvoering te kunnen continueren. De klanten van Groningen Seaports N.V. worden mogelijk wel geraakt, waardoor op termijn mogelijk sprake kan zijn van een afname van scheepvaartverkeer en een afname van kredietwaardigheid.

Het dagelijks bestuur van de GR komt echter, gegeven de onzekerheden en de vergaande ontwikkelingen rond het Coronavirus, tot de conclusie dat, op basis van de thans beschikbare informatie, geen betrouwbare schatting gegeven kan worden van de impact van de ontwikkelingen bij Groningen Seaports N.V. op de financiële positie en resultaten van GR Havenschap Groningen Seaports, waaronder de waardering van de deelneming en verstrekte lening, in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. Op dit moment is tevens geen sprake van feiten of omstandigheden die aanleiding geven tot aanpassing van het verantwoorde resultaat 2019 of het vermogen per 31 december 2019.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Gebeurtenissen na balansdatum (vervolg)

Wij kunnen ons vinden in deze inschatting. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring is een momentopname en de situatie verandert van dag tot dag. GR Havenschap Groningen Seaports heeft daarom een nadere toelichting van de huidige situatie inzake Corona opgenomen in haar bestuursverslag (op pagina 6 en 7 van de jaarstukken) en in de toelichting op de gebeurtenissen na balansdatum (op pagina 43 en 44 van de jaarstukken).

Wij kunnen ons vinden in deze toelichtingen en hebben in onze controleverklaring een paragraaf opgenomen ter benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona, waarbij wij verwijzen naar de toelichtingen opgenomen in het jaarverslag.

Kwaliteit beheersorganisatie

Bevindingen interne beheersing en automatisering

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw GR, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Wij hebben een tweetal bevindingen geconstateerd die aanleiding geven tot aanvullende besprekingen met het algemeen bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports. Wij hebben de betreffende bevindingen opgenomen in de bijlage van dit accountantsverslag

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij hebben daartoe ook geen opdracht van het dagelijks bestuur ontvangen. De werkzaamheden verricht in het kader van de jaarrekeningcontrole hebben echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Wij betrekken het risico op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving in onze controle

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving door de implementatie van passende en toereikende interne controlemaatregelen. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het dagelijks bestuur, inclusief het toezicht op de interne controleomgeving. Het is onze verantwoordelijkheid om een controle zo te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, waaronder fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving. Daarom houden wij bij onze controle ook rekening met het risico van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben de volgende frauderisico's en interne beheersingsmaatregelen geïdentificeerd en aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

Gesignaleerde frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Toelichting op de financiële prestaties van Groningen Seaports N.V. in de jaarstukken van GR Havenschap Groningen Seaports	Mix van interne beheersingsmaatregelen (controle door Deloitte inzake juiste toepassing van het BBV bij het opstellen van de jaarstukken, alsmede de scheiding tussen het opstellen van de jaarrekening door het dagelijks bestuur en het vaststellen van de jaarrekening door het algemeen bestuur (toezichthoudende functie).	Gegevensgerichte controle van de toelichting op de deelneming in Groningen Seaports N.V., alsmede de toelichting inzake de lening aan de deelneming Groningen Seaports N.V. in de jaarstukken van GR Havenschap Groningen Seaports.

Tijdens onze controle hebben wij geen indicaties verkregen voor feitelijke of vermoede fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving of statuten.

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2019 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports, welke d.d. 16 december 2019 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ De naleving van het voorwaardencriterium.
- ▶ Mutaties in de reserves.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

In het algemeen geldt dat het algemeen bestuur de begroting (en begrotingswijzigingen) dient te autoriseren. Daarmee geeft het algemeen bestuur toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door de inrichting van de planning en controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Rechtmatigheidsbeheer

Voorwaardencriterium

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid.

Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij hebben geen overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de (gewijzigde) begroting geconstateerd.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van het overzicht van baten en lasten opgenomen. De afwijkingen zijn toereikend toegelicht. Het dagelijks bestuur stelt uw algemeen bestuur voor genoemde afwijkingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij hebben ten aanzien van het voorwaardencriterium (waaronder de rechtmatigheid van de inkopen en aanbestedingen) geen financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Rechtmatigheidsbeheer

Mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves in het overzicht van baten en lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedrag (in € 1.000)	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Afwijking ten opzichte van begroting na wijziging
Stortingen in reserves	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Saldo mutaties op reserves	-	-	-

Misbruik-en-oneigenlijk-gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik-en-oneigenlijk-gebruik te voorkomen. Omdat na de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. in juni 2013 geen activiteiten meer plaatsvinden in de GR, heeft geen toets op het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium plaatsgevonden.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag. Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij GR Havenschap Groningen Seaports betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Jaarverslag en andere informatie

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de gemeenschappelijke regeling bevat het jaarverslag een evenwichtige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen. Ten aanzien van het gebruik van financiële instrumenten door de GR worden de doelstellingen en het beleid van de gemeenschappelijke regeling inzake risicobeheer vermeld. Overigens beschikt GR Havenschap Groningen Seaports zelf niet over financiële instrumenten en is van dit laatste dus geen sprake.

Conclusie jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag;

- ▶ alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist;
- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat op basis van de verkregen kennis bij de jaarrekeningcontrole.

Bijlagen

Controleaanpak

Bevindingen interne beheersing

Onafhankelijkheid

Verklaring van de verantwoordelijkheden

Overzicht controleverschillen

Bijlage - Controleaanpak

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en -uitvoering

Wij voeren een primair gegevensgerichte controle uit. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met de secretaris en het dagelijks bestuur over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal aandachtsgebieden voor de jaarrekening 2019 onderkend:

- ▶ Financiële positie GR Havenschap Groningen Seaports, waaronder het beschikbare weerstandsvermogen.
- ▶ Waardering deelneming in Groningen Seaports N.V. en verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V.
- ▶ Toelichting ten aanzien van de deelneming in Groningen Seaports N.V. en de verstrekte lening aan Groningen Seaports N.V. in de jaarrekening van GR Havenschap Groningen Seaports.
- ▶ Toelichting van de verplichtingen uit hoofde van de verstrekte borgstellingen aan Groningen Seaports N.V.

Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag. Ten opzichte van voorgaand jaar hebben wij geen significante wijzigingen doorgevoerd in onze controleaanpak.

Bijlage - Controleaanpak

Materialiteit en rapporteringstolerantie

De met u afgesproken goedkeurings-
en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het dagelijks bestuur en vervolgens ter besluitvorming gebracht van het algemeen bestuur. Op 16 december 2019 is het normenkader vastgesteld, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2019 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 25.100 (1% van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves) en voor onzekerheden € 75.300 (3% van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is bepaald op € 1.255.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Bijlage – Bevindingen interne beheersing

Interne beheersingsmaatregelen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports hebben wij de interne beheersmaatregelen, die onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw GR, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole. Derhalve kunnen wij u ook geen oordeel over de interne beheersing per proces geven.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de volgende bevindingen geconstateerd:

- ▶ Wij hebben geconstateerd dat binnen de procuratiematrix van de Rabobank de financial controller van Groningen Seaports N.V. bevoegd is tot zowel het inzien, aanmaken, wijzigen en verwijderen van betalingen, alsmede het zelfstandig verrichten van betalingen vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. De tweede handtekening is pas vereist vanaf een minimale omvang van € 5.000. Naast bovenstaande constateren wij dat beide directeuren van Groningen Seaports N.V. rechten binnen de betaalapplicatie van Rabobank hebben waarbij zelfstandig betalingen verricht kunnen worden vanaf de betaalrekening van GR Havenschap Groningen Seaports. Het risico bestaat dat onrechtmatige betalingen worden verricht.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat binnen het inkoopproces functiescheiding ontbreekt ten aanzien van het aangaan van overeenkomsten, het goedkeuren van de prestatielevering inzake de aangevane overeenkomsten en het autoriseren van de betaling van ontvangen facturen. Het risico bestaat dat de kosten onrechtmatig/kosten waarvoor geen prestatie is geleverd worden verantwoord in de jaarrekening.

In het kader van onze controle hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht teneinde bovenstaande risico's tot een aanvaardbaar laag risico terug te brengen.

Bijlage - Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid

Invloed van ViO op relatie
GR Havenschap Groningen Seaports en EY

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J. (Jenneke) Spijkerboer RA is als extern accountant betrokken sinds boekjaar 2019.
- ▶ K. (Krijn) Toet MSc RA is als manager betrokken sinds boekjaar 2019; in 2018 tevens betrokken in de rol van acting manager.

Dit betekent dat geen sprake is van overschrijding van de geldende termijn van zeven jaar.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Bijlage - Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid en controleproces

Invloed van ViO op relatie GR Havenschap Groningen Seaports en EY (vervolg)

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurance-diensten. Voor niet-OOB's, zoals GR Havenschap Groningen Seaports, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurance-dienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is;
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is;
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij hebben in 2019 geen non-assurance-diensten voor GR Havenschap Groningen Seaports verricht die niet voldoen aan bovenstaande criteria.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven de € 100. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid ontvangen respectievelijk verstrekt die de grens van € 100 te boven gaan.

Gebruik van niet-EY accountants en specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze controle geen gebruik gemaakt van niet-EY-accountants of externe specialisten.

Bijlage – Verklaring van de verantwoordelijkheden

Algemeen

Wij hebben de jaarrekening voor 2019 van GR Havenschap Groningen Seaports gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van GR Havenschap Groningen Seaports om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen van financiële verslaggeving, zijnde het BBV. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken, als bedoeld in artikel 213 tweede lid van de Gemeentewet.

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De aard van onze opdracht is nader uiteengezet in onze opdrachtbevestiging d.d. 18 februari 2020, alsmede de offerte en gunning behorende bij de aanbesteding in 2017.

GR Havenschap Groningen Seaports heeft volledige medewerking verleend en heeft ons alle gevraagde toelichtingen en documenten verstrekt.

Bijlage – Verklaring van de verantwoordelijkheden

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna: onregelmatigheden) berust zowel bij het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

Bijlage - Verklaring van de verantwoordelijkheden

Overige mededelingen

Letter of representation

Wij hebben het algemeen bestuur gevraagd om een letter of representation (gedateerd op de datum van afgifte van onze controleverklaring) en hebben deze ontvangen voor afgifte van onze controleverklaring. Wij hebben geen specifieke paragrafen toegevoegd aan onze letter of representation op grond van specifieke feiten en omstandigheden die relevant zijn voor GR Havenschap Groningen Seaports.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle.

Verbonden partijen

Wij hebben geen significante bevindingen ten aanzien van verbonden partijen geconstateerd, waaronder:

- ▶ geen/ontoereikende toelichting in de jaarrekening van verbonden partijen of significante transacties met verbonden partijen;
- ▶ significante transacties met verbonden partijen die niet correct zijn geautoriseerd en een indicatie voor fraude kunnen zijn;
- ▶ meningsverschil met het management over de verwerking en toelichting van significante transacties met verbonden partijen;
- ▶ niet-naleven van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
- ▶ problemen om vast te stellen welke partij de overheersende zeggenschap heeft.

Bijlage - Overzicht controleverschillen

Controleverschillen

Tijdens onze controle hebben wij verschillen tussen bedragen, classificaties, presentatie en toelichtingen vastgesteld. Dit kan zijn:

- ▶ op de waardering of presentatie van posten van de jaarrekening;
- ▶ zoals ze naar onze mening moeten worden gewaardeerd of gepresenteerd in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Hieronder hebben wij een samenvatting opgenomen van de materiële gecorrigeerde verschillen die zijn geïdentificeerd tijdens onze controle tot de datum van dit accountantsverslag.

Item/beschrijving van het controleverschil	Bedrag in euro's	Referentie in dit verslag
Presentatiecorrectie doorbelaste rente deelnemers	191.000	Betreft enkel presentatiecorrectie, derhalve niet elders in dit accountantsverslag toegelicht

Wij hebben tijdens onze controle geen materiële ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 25 juni 2020

Nummer: 2020GR00xx

Agendapunt:

Voor akkoord

Secretaris: A. Swart

Datum

5 juni 2020

Paraaf

Onderwerp: concept begroting 2021

Inleiding

Bij dit voorstel treft u de begroting 2021 aan. Deze begroting is in opdracht van de GR opgesteld door Deloitte.

Op grond van artikel 34b van de wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij deze begroting aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende raden en staten gezonden. Daarbij hebben wij verzocht om eventuele zienswijzen op de begroting voor 1 juni aan u kenbaar te maken (art. 35 lid 3 Wgr).

Er zijn geen zienswijzen ontvangen. U wordt derhalve voorgesteld om in te stemmen met de voorliggende begroting 2021.

Begroting 2021

Bij het opstellen van de begroting is ervoor gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals tot nu toe gebruikelijk. Daarmee is de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren goed geborgd. De begroting voldoet aan de voorgeschreven indeling van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV zijn wettelijke vereisten voor het opstellen van de begroting en de verslaglegging van de GR opgenomen. De afgelopen jaren zijn er door de toezichthouder (de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geen opmerkingen gemaakt de inhoud of presentatie van de jaarrekening of begroting.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde begroting zelf.

Vervolprocedure

Nadat uw Algemeen Bestuur heeft ingestemd met voorliggende ontwerpbegroting, wordt deze aangeboden aan de toezichthouder. Binnen twee weken na de vaststelling, maar uiterlijk 1 augustus dient de definitieve begroting te zijn ontvangen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (art 34 lid 2 Wgr).

Advies:

Bijgevoegde begroting 2021 vaststellen

Mandaat: AB

Bijlage: Ontwerp begroting 2021

Programmabegroting 2021
GR Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands

Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Deloitte Accountancy & Advies B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij samenstellingsverklaring
d.d. 27 maart 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	6
2.1 Het programmaplan	6
2.2 Paragrafen	6
2.1.1 A. Lokale heffingen	7
2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	7
2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen	11
2.2.4 D. Financiering	11
2.2.5 E. Bedrijfsvoering	13
2.2.6 F. Verbonden partijen	14
2.2.7 G. Grondbeleid	18
3. Financiële begroting	19
3.1 Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen	19
3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2021	19
3.3 Algemene toelichting op de begroting 2021	20
3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2021	20
4. Meerjarenraming 2021 – 2024	22
4.1 Begroting winst- en verliesrekening 2021-2024	22
4.2 Toelichting winst- en verliesrekening 2021-2024	22
4.3 Balansprognose 2021-2024	23
4.4 Toelichting balansprognose 2021-2024	24

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2021 van de GR Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2020.

Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports wordt gevormd door de Provincie Groningen en de gemeenten Delfzijl en Het Hogeland. Het Hoogste orgaan binnen de GR Havenschap Groningen Seaports is het Algemeen Bestuur. De dagelijkse gang van zaken en de voorbereidingen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter van het Algemeen Bestuur. Er is een secretaris ter ondersteuning van deze organen.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 februari 2016 besloten dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor een lange termijn (2033) borg staat voor een aantal financieringen van Groningen Seaports N.V. (met een maximum van € 215,0 mln) en de bijstortingsverplichting van een derivaat (met een maximum van € 84,5 mln). Hiertoe is een borgstellingsovereenkomst aangegaan met Groningen Seaports N.V., waarmee ultimo 2019 een 76% borgstelling wordt gerealiseerd. De borgstelling is nodig om zekerheden voor de financiële instellingen die leningen verstrekken aan Groningen Seaports N.V. te realiseren. Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) in juridische handen gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports, zodat deze niet door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid. De wijze van borgstelling is getoetst op aspecten van staatssteun. Het resultaat van deze toets was de conclusie van partijen dat 100% borg niet zal leiden tot staatssteun, zolang:

1. de financiering ziet op reeds op datum verzelfstandiging geaccordeerde drie categorieën projecten en
2. hiervoor een marktconforme vergoeding wordt verstrekt. De hoogte van de genoemde vergoeding wordt jaarlijks in overleg tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. (voorlopig) vastgesteld voor 1 juli van het lopende jaar.

De GR Havenschap Groningen Seaports ontvangt voor de borgstelling een zogenaamde safe-harbour premie. Deze premie is opgebouwd uit een rentevergoeding en een vergoeding voor de beheerskosten van de GR Havenschap Groningen Seaports. Voor nieuwe initiatieven realiseert Groningen Seaports N.V. zoveel mogelijk zelf de financiering. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V.

In het jaar 2021 zal een herijking van de zogenaamde safe-harbour premie plaatsvinden.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Delfzijl. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

Begroting 2021

Ingevolge Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het dagelijks bestuur van het vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies te zenden. In dit geval zijn deze kaders reeds opgenomen in deze begroting. Raden en staten kunnen hierop een zienswijze indienen als bedoeld in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarna het Algemeen Bestuur een definitief besluit neemt en de begroting vaststelt.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognostiseerd resultaat van naar verwachting 'nihil'. Tijdens de Algemene Bestuursvergadering van 10 juli 2020 zullen wij de programmabegroting 2021 zo nodig toelichten en u uiteraard in de gelegenheid stellen opmerkingen te maken en vragen te stellen.

Coronavirus (COVID-19)

De recente uitbraak van het coronavirus (COVID-19) heeft een mogelijke invloed op de waardering van de deelneming Groningen Seaports NV en de hieraan verstrekte lening, evenals de mogelijkheid dat de GR wordt aangesproken op haar afgegeven borgstellingen aan Groningen Seaports NV.

Derhalve hebben wij geanalyseerd in hoeverre het coronavirus invloed heeft op Groningen Seaports NV.

Het coronavirus heeft invloed op de wereldeconomie, als ook op de omgeving waarin deelneming Groningen Seaports NV opereert en daarmee op haar financiële positie en resultaten, bijvoorbeeld door mogelijke vermindering van scheepvaart(gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen. Groningen Seaports NV focust zich op de kerntaken. Dit betekent dat door Groningen Seaports NV wordt ingezet op het operationeel houden van de havens en havenactiviteiten, waardoor bedrijven in staat worden gesteld hun activiteiten te continueren.

Gegeven de onzekerheden en de vergaande ontwikkelingen rond het coronavirus (COVID-19) kan GR Havenschap Groningen Seaports op basis van de thans beschikbare informatie geen betrouwbare schatting geven van de impact van de ontwikkelingen bij Groningen Seaports NV op de financiële positie en resultaten, waaronder de waardering van de deelneming en verstrekte lening, in de programmabegroting van GR Havenschap Groningen Seaports.

Delfzijl, 9 april 2020,

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

2. Beleidsbegroting

2.1 *Het programmaplan*

Als gevolg van de verzelfstandiging resteren er geen activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en uitvoering publieke taak. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 *Paragrafen*

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V.. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in de havens binnen het beheersgebied van de GR Havenschap Groningen Seaports. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de op 19 december 2014 door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenbeheersverordening.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2020 Groningen Seaports N.V.’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V..

Jaarlijks brengt de havenmeester voor 1 maart een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en de bestuursorganen die hem zijn bevoegdheden hebben opgedragen. In het verslag rapporteert de havenmeester over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Ook het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt met behulp van dit verslag geïnformeerd.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit, kengetallen en de daarmee af te dekken risico's.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs (€ 198,1 mln.) komt te liggen.
Hierbij gaat het met name om een impairmentrisico; dit betreft het risico dat sprake is van een duurzame waardevermindering van de materiële vaste activa van Groningen Seaports N.V.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V.

3. Borgstellingen voor Groningen Seaports N.V. te weten:
- a. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 215,0 mln) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen, en
 - b. het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het derivaat (met een nominale waarde van € 84,5 mln) dat van de GR Havenschap Groningen Seaports is overgezet naar Groningen Seaports N.V.

Afdekking risico's

Ultimo 2019 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder borg van de GR Havenschap Groningen Seaports leningen te verstrekken. Dit hangt samen met de situatie dat Groningen Seaports N.V. bij gebrek aan onderpanden niet in staat is om voldoende zekerheden te verstrekken.

Op 12 februari 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd en vastgelegd in de borgstellingsovereenkomst "overeenkomst houdende volledig geborgde financiering". De leningen die door de GR Havenschap Groningen Seaports voor de verzelfstandiging zijn aangetrokken voor de financiering van diverse projecten, zijn overgenomen door Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports blijft borg staan voor de leningen voor zover deze betrekking hebben op projecten die geaccordeerd zijn voor de datum van verzelfstandiging.

Op 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de 7-jaars lening ad € 50 miljoen geherfinancierd, waarmee de borgstelling op deze lening is komen te vervallen.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Per 15 juli 2019 heeft Groningen Seaports N.V. de volgende zekerheden aan de BNG verstrekt:

- stil pandrecht, eerste rang, op alle bestaande en toekomstige (erfpacht) vorderingen van Groningen Seaports met alle daaraan verbonden afhankelijke rechten en nevenrechten op al haar bestaande en toekomstige debiteuren;
- het recht om hypotheek te vestigen op de thans en in de toekomst aan Groningen Seaports in eigendom toebehorende onroerende zaken en terreinen.

De waarde van de aan de GR Havenschap Groningen Seaports gegeven zekerheden bedroeg ten tijde van het opstellen van de borgstellingsovereenkomst op 12 februari 2016 bij benadering € 433 mln., terwijl de vordering van de GR Havenschap Groningen Seaports op Groningen Seaports N.V. circa € 22 mln. bedroeg.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen. Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico zeer beperkt, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit) en het grondexploitatiebeleid (risicobeheersing). Op basis van de uitgevoerde analyse in 2019 is een benodigde weerstandscapaciteit berekend van € 26,6 mln. In 2015 was dit € 25,0 mln. Deze uitkomst kan worden gerelateerd aan het in de jaarrekening 2019 van Groningen Seaports N.V. gerapporteerde vermogen van € 227,0 mln. Het beschikbare weerstandsvermogen voldoende is om de beschreven risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van deze herfinanciering en van een afnemende financieringsbehoefte voor de geaccordeerde projecten en de aflossing van geborgde leningen wordt in de toekomst een verlaging van de risico's

voor de participanten voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter haar participanten, in de tijd verder zal afnemen.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van € 190k.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering van) € 21.816k.

Berekening netto schuldquote: $A+B+C-E-F-G$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $A+B+C-D-E-F-G$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,9% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is

gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatie-risico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

In de verzelfstandigingsovereenkomst is afgesproken dat de financiering en derivaten worden overgedragen aan Groningen Seaports N.V. Deze portefeuille kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In zowel een borgstelling- als een dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. de omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. de aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;

3. de omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven en
4. de aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

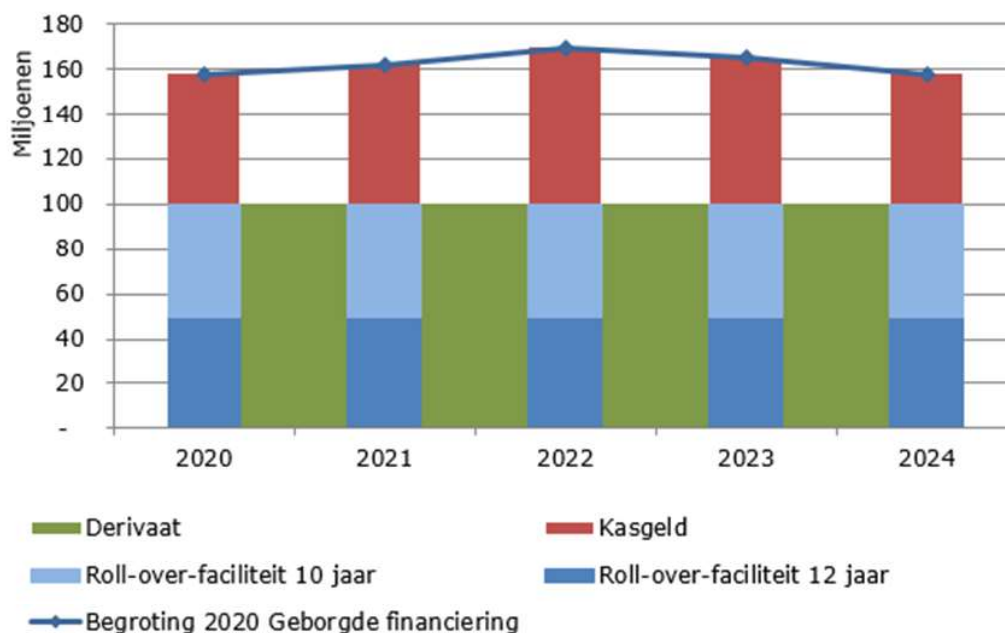
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit dat niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V.. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering. Tevens is vanaf 2019 een deel van de bestaande geborgde financiering van 50,0 mln buiten de borgstelling gebracht, deze zijn 'op het eigen boek' geherfinancierd.

Borgstellingsplafond

De lange termijn financiering van Groningen Seaports N.V. is begin 2016 geëffectueerd.

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het concept bedrijfsplan 2020-2024 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 29 november 2019 vastgesteld.

Building blocks

Het renterisico is tot 2042 middels het derivaat afgedekt voor € 100 mln. en is als groene balk weergegeven. Het beschikbaarheidsrisico is afgedekt met twee roll-over-faciliteiten van € 50 mln. voor termijnen van 10 en 12 jaar (blauwe kolommen). De rode kolommen is de verwachte kasgeldlening die wordt aangetrokken op basis van de voortschrijdende 12-maandsprognose.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports, deze functie is met ingang van oktober 2015 structureel volledig buiten de organisatie van Groningen Seaports N.V. en de participanten belegd. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering ligt bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., (zie paragraaf financiering). Er is afgesproken dat periodiek door Groningen Seaports N.V. wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten zijn ondergebracht bij de GR Havenschap Groningen Seaports. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;

Ad.2. 40% CO2 reductie tussen 2015 en 2030.

Groningen Seaports N.V. dient in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap te geven van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie is hiervoor de basis.

Tegelijkertijd wordt met de strategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden.

Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

Met de verzelfstandiging is er bewust voor gekozen om Groningen Seaports N.V. meer op afstand te zetten. Dit om onder andere een beperking van risico's en transparantie in governance te bereiken. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om voldoende invloed op Groningen Seaports N.V. te kunnen uitoefenen. In de eerste plaats is het vanwege de publieke belangen wenselijk om gepast invloed te kunnen uitoefenen op de koers van het bedrijf. Ten tweede staat Groningen Seaports N.V. nog niet geheel financieel op afstand door het bestaan van borgstelling voor de financiering en daarmee is invloed op de financiële gang van zaken gewenst.

Huidige situatie

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de

statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder. De GR Havenschap Groningen Seaports staat ervoor open om naar aanleiding van de aandeelhoudersstrategie een vervolgtraject te plannen met Groningen Seaports N.V. en de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports over deze rollen.

Overzicht verbonden partijen.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2018: € 227,4 mln 31 december 2019: € 228,3 mln
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2018: € 318,1 mln 31 december 2019: € 328,0 mln
Resultaat boekjaar:	2018: € 1,6 mln 2019: € 0,5 mln

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2019 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports.

Het gronduitgifte beleid is door Groningen Seaports N.V. vastgelegd in de notitie gronduitgifte en vestigingsbeleid 2018-2028. Deze nota is op 28 juni 2018 besproken in het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en zal het toetsingskader zijn voor gronduitgifte. Op 15 maart 2019 heeft de GR Groningen Seaports kennis genomen van het aankoopbeleid van Groningen Seaports N.V.

Als hoofddoelstelling van zowel de gronduitgifte als de aankoop geldt het realiseren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid ten behoeve van de vestiging van bedrijven die tevens bijdragen aan duurzaamheid.

Afgeleide doelstelling is dat vanuit de grondexploitatie financiële middelen worden gegenereerd die worden aangewend voor:

1. Lange termijn haven- en klantcontractuele verplichtingen, waaronder eeuwigdurend groot onderhoud/ herstel, vervangingsinvesteringen en baggerwerkzaamheden
2. Afbouw van de borgstelling
3. Aflossen externe financiering door Groningen Seaports N.V.
4. Bijdrage aan de zelfstandige financierbaarheid van Groningen Seaports N.V.
5. Herinvestering in nieuwe activiteiten met een duurzaam financieel rendement (6,5%)
6. Overige toekomst vaste investeringen voor waard creatie (bijvoorbeeld haveninfrastructuur)

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2019 van de GR Havenschap Groningen Seaports komt overeen met het geprognosticeerde resultaat 2019.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2019 en in de programmabegroting (*zie toelichting op overzicht baten en lasten*).

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2021

(bedragen x € 1 ,,-)	Begroting 2021
	Saldo
Lasten	1.956.000
Subtotaal lasten	1.956.000
Financiële baten	1.956.000
Financiële lasten	0
Saldo financiële baten en lasten	1.956.000
Begroot resultaat	0

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2021

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2021 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2021

(bedragen x € 1,-)		Begroting 2021
Lasten		
Dienstenvergoeding		1.956.000
Accountants- en administratiekosten		35.000
Secretariaat- en beheerskosten		40.000
Advieskosten		20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.		-95.000
Totaal lasten		1.956.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2021
Financiële baten	
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.296.000
Totaal financiële baten	1.956.000

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).

Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2020
Financiële lasten	
Rente deelnemers	-191.000
Overige	-500
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	191.500
Totaal financiële lasten	0

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

4. Meerjarenraming 2021 – 2024

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2021-2024

(bedragen x € 1,-)	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Dienstenvergoeding	1.956.000	2.020.000	1.980.000	1.924.000
Accountants- en administratiekosten	35.000	35.000	35.000	35.000
Secretariaat- en beheerskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Advieskosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Saldo totaal lasten	1.956.000	2.020.000	1.980.000	1.924.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	1.956.000	2.020.000	1.980.000	1.924.000
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbour) borgstelling	1.296.000	1.360.000	1.320.000	1.264.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-191.000	-191.000	-191.000	-191.000
Rente overige	-500	-500	-500	-500
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	191.500	191.500	191.500	191.500
Saldo totaal financiële baten en lasten	1.956.000	2.020.000	1.980.000	1.924.000
NETTO RESULTAAT	0	0	0	0

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2021-2024

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het bedrijfsplan 2020-2024 van Groningen Seaports N.V.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

4.3. Balansprognose 2021-2024

(bedragen x € 1.000,-)	2021	2022	2023	2024
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
Deelneming Groningen Seaports N.V.	198.058	198.058	198.058	198.058
Leningen aan Groningen Seaports N.V.	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
Overige vorderingen	2.243	2.307	2.267	2.211
Liquide middelen	1	1	1	1
Vlottende activa	2.244	2.308	2.268	2.212
TOTAAL ACTIVA	222.310	222.374	222.334	222.278
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
Overige schulden	191	191	191	191
Overlopende passiva	2.243	2.307	2.267	2.211
Vlottende passiva	2.434	2.498	2.458	2.402
TOTAAL PASSIVA	222.310	222.374	222.334	222.278

4.4. Toelichting balansprognose 2021-2024

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2020-2024 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

Balansprognose 2019-2024

	Bedragen x € 1.000					
	2019 31-dec	2020 31-dec	2021 31-dec	2022 31-dec	2023 31-dec	2024 31-dec
Activa						
Materiële vaste activa	467.055	465.462	467.046	474.275	469.925	462.101
Financiële vaste activa	3.234	33.137	52.700	52.125	51.497	50.964
Vlottende activa	24.822	24.406	23.968	23.535	23.107	22.678
Totaal Activa	495.111	523.005	543.714	549.935	544.529	535.743
Passiva						
Eigen vermogen	227.444	229.218	225.376	222.603	222.154	222.480
Voorzieningen	8.741	7.577	7.896	8.214	8.533	8.851
Langlopende lening (GR)	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006
Langlopende lening	197.600	161.250	159.800	158.350	156.850	155.350
Kortlopende financiering	18.253	87.503	112.117	119.919	115.367	107.976
Kortlopende schulden	19.293	19.293	19.293	19.293	19.293	19.293
Netto resultaat	1.774	-3.842	-2.773	-450	326	-213
Totaal Passiva	495.111	523.005	543.714	549.935	544.529	535.743

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuld van € 2,4 mln., zijnde 1,1% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 2,0 mln. betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24,2 mln. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 22,3 mln.

Samenstellingsverklaring van de accountant

Aan GR Havenschap Groningen Seaports

De programmabegroting 2021 van GR Havenschap Groningen Seaports is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De programmabegroting 2021 bestaat uit de beleidsbegroting, de financiële begroting en de meerjarenraming met de daarbij behorende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor ons accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de programmabegroting in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de programmabegroting globaal nagegaan of het beeld van de programmabegroting overeenkwam met onze kennis van GR Havenschap Groningen Seaports. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de programmabegroting.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de "Verordening gedrags- en beroepsregels accountants" (VGBA). U en andere gebruikers van deze programmabegroting mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Wij hebben deze programmabegroting samengesteld voor de directie van GR Havenschap Groningen Seaports met als doel GR Havenschap Groningen Seaports in staat te stellen te voldoen aan de plicht de programmabegroting op te maken. Onze samenstellingsverklaring is uitsluitend bestemd voor intern gebruik en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Voor een nadere toelichting op de aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Groningen, 27 maart 2020

Deloitte Accountancy & Advies B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

P. Schuurman RA

Nummer 7

De raad van de gemeente Delfzijl;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 mei 2020;

gelet op de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports;

besluit:

geen gebruik te maken van de gelegenheid om gevoelens en bezwaren in te dienen bij de jaarrekening 2019 en conceptbegroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports.

Delfzijl, 28 mei 2020

De raad voornoemd,

voorzitter.
(G. Beukema)

griffier.
(O. Rijkens)

Portefeuillehouder: wethouder de heer J.A. Ronde

Onderwerp: Jaarrekening 2019 en begroting 2021 gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

Korte inhoud: Conform de gemeenschappelijke regeling biedt het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports de door een registeraccountant gecontroleerde jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021 aan de raad aan om eventuele gevoelens en bezwaren kenbaar te maken. De raad wordt voorgesteld om hiervan geen gebruik te maken.

Delfzijl, 12 mei 2020

Aan de raad

Voorstel

Uw raad wordt voorgesteld geen gebruik te maken van de gelegenheid om gevoelens en bezwaren in te dienen tegen de jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021 van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports (GSP).

Aanleiding

De gemeenschappelijke regeling GSP biedt uw raad, conform de statuten, de gelegenheid om "gevoelens en bezwaren" kenbaar te maken ten aanzien van de jaarrekening 2019 en de conceptbegroting 2021 van GSP.

Argumenten

1. Programmaverantwoording en jaarrekening 2019

1.1 De accountant rapporteert positief

In zijn rapportage aan het algemeen bestuur geeft de accountant aan geen problemen te zijn tegengekomen.

1.2 Geen overschotten of tekorten

Het saldo van de baten is gelijk aan het saldo van de lasten. Er zijn wel wat verschuivingen, maar er is geen mutatie in de reserves geweest.

2. Begroting 2021

2.1. Geen overschotten of tekorten

Het saldo van de baten is gelijk aan het saldo van de lasten

2.2. Mogelijk financiële gevolgen coronavirus in 2021

In de begroting wordt aangegeven dat het coronavirus invloed heeft op de wereldeconomie, als ook op de omgeving waarin deelneming Groningen Seaports NV opereert. Het *kan* dus invloed hebben op haar financiële positie en resultaten, bijvoorbeeld door mogelijke vermindering van scheepvaart (gerelateerde) opbrengsten en opbrengsten uit terreinen. Er is op dit moment geen inschatting te maken van de invloed die het virus heeft op de resultaten in over het komende boekjaar.

Aanpak/uitvoering

Na uw besluit zal het bestuur van GSP worden geïnformeerd. Vaststelling van de stukken wordt voorzien in het Algemeen Bestuur van GSP van 10 juli 2020.

Financiën

De jaarrekening 2019 van GSP leidt niet tot financiële gevolgen voor de gemeente, omdat het resultaat conform begroting was.

Deze begroting 2021 van GSP heeft geen wijziging voor de begroting van de gemeente tot gevolg.

Financiën/financieel toezicht Wet Arhi

Dit voorstel leidt niet tot nieuwe uitgaven, verhoging van bestaande uitgaven, verlaging van bestaande inkomsten of tot vermindering van vermogen. Derhalve valt dit voorstel niet onder het bijzonder financieel arhi toezicht.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief GSP jaarstukken 2019 en concept begroting 2021
- Concept begroting 2021 GSP
- Programmaverantwoording en jaarrekening GSP 2019
- Accountantsverslag jaarrekening 2019 GSP

Burgemeester en wethouders van Delfzijl,

burgemeester
(G. Beukema)

secretaris
(P. Leeuw)

Behandeld door H.E.H. van Nijenhuis

gemeente
Het Hogeland

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 3 juni 2020

Agendapunt: 11

De gemeenteraad van Het Hogeland,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 april 2020;

gelet op:

- art. 34b en art. 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen
- art. 31.1 van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

kennis nemend van:

- de concept-jaarrekening 2019 van de GR Havenschap Groningen Seaports
- de ontwerpbegroting 2021 van de GR Havenschap Groningen Seaports

besluit:

- Geen gevoelens en/of bezwaren naar aanleiding van de concept-jaarrekening 2019 van de GR Havenschap Groningen Seaports kenbaar te maken
- Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2021 van de GR Havenschap Groningen Seaports.

Aldus besloten in de vergadering van 3 juni 2020.

Henk Jan Bolding
voorzitter

Pieter Norder
griffier

Zonder beraadslaging of stemming vastgesteld

12 / 2020
2020-038922

PROVINCIALE STATEN van Groningen:

Gelezen de voordracht van gedeputeerde staten van 21 april, 2020-037901, FC.

Gelet op

- artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

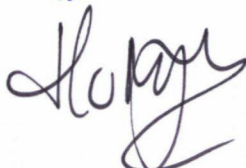
BESLUITEN:

Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de Programmabegroting 2021 van Havenschap Groningen Seaports zoals bijgevoegd bij de voordracht van dit besluit.

Groningen, 27 mei 2020

provinciale staten voornoemd:

 , voorzitter

 griffier

Bijlagen bij het besluit
Geen

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 25 juni 2020

Nummer:

Agendapunt:

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

5 juni 2020

Onderwerp:

- Definitieve vaststelling dienstverleningsvergoeding 2019 en voorlopige vaststelling 2020.

Inleiding

De vergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports NV verschuldigd is voor de werkzaamheden als omschreven in artikel 3 van de Dienstverleningsovereenkomst, wordt jaarlijks vóór 1 juli voor dat betreffende jaar door Partijen (GR GSP en GSP NV) in onderling overleg vastgesteld. Het DB van de GR vertegenwoordigd in dat overleg de GR GSP.

Hierbij is het uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports NV in dit kader te verrichten diensten, vermeerderd met een door Partijen in onderling vast te stellen winst- en risico-opslag. Dit is geregeld in artikel 4.1. van de dienstverleningsovereenkomst die tussen de GR GSP en GSP NV is gesloten.

Op 8 april 2016 is in overleg met de RvC besloten om het bedrag dat vóór 1 juli in overleg wordt vastgesteld als een voorlopig bedrag aan te merken en de definitieve vergoeding te bepalen na afsluiting van het betreffende boekjaar.

De vergoeding

Zodoende ontvangen wij nu jaarlijks een notitie van Groningen Seaports N.V. met twee voorstellen:

1. Het definitief vaststellen van de dienstverleningsvergoeding over het afgelopen jaar en
2. Het voorlopige bedrag van de dienstverleningsvergoeding voor het lopende boekjaar.

Ad1. Het bedrag over 2019 betreft het feitelijke bedrag op basis van de vastgestelde jaarrekening 2019

Ad2. Bij de berekening van dit bedrag wordt uitgegaan van de verwachte behoefte aan eigen vermogen over het jaar 2020, inclusief CSA en het daarover verschuldigde safe harbourpremie. De vergoeding voor de borgstelling bedraagt 0,8 procent en gebaseerd op het geregelde in de borgstellingsovereenkomst (art. 14)¹. Bij de verzelfstandiging is dit percentage afgesproken en sindsdien niet gewijzigd. Het in deze notitie verwerkte bedrag voor de geborgde lening CSA wijkt af van het bedrag dat in de begroting 2020 is opgenomen. Er is in het bijgevoegde document voor gekozen om de bijstortingsverplichting per 31-12-2019 op te nemen. Tegelijkertijd sluit de voorlopige safe harbourpremie wel aan op de begroting. Dit wordt indien nodig gecorrigeerd bij de definitieve vaststelling.

Berekening:

Geborgde leningen:	€ 158 mln
Geborgde lening ivm CSA:	€ 39 mln
TOTAAL:	€ 197 mln. Hiervan 0,8% is de begrote € 1,57 mln.

In de bovenstaande berekening staat de CSA op € 39 mln, dit is echter niet meer de actuele stand van zaken. De voorliggende berekening is gebaseerd op een waarde van de CSA van € 71,83 mln; dit is de stand per 31-12-2019, zoals die ook in de jaarrekening 2019 is verwoord. De werkelijke borgstellingspremie wordt gedurende het jaar per maand berekend, dus een gemiddelde over het jaar.

Voorstel: Kennis nemen van de definitieve vaststelling door de GR en de NV van de dienstverleningsvergoeding 2019 en voorlopige vaststelling 2020.

Mandaat:

Bijlage: Voorstel directie NV aan DB GR

¹ Groningen Seaports NV is aan de GR voor de Bestaande Leningen (met ingang van 1 januari 2013, de Nieuwe Leningen (vanaf het moment dat de GR deze aangaat en aan de NV ter beschikking stelt) en de door de GR afgegeven Borgtochten (vanaf het moment dat de GR een Borgtocht afgeeft) jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd. Voor het jaar 2013 zijn deze vergoedingen achteraf verschuldigd en wel uiterlijk op 31 december 2013. Vanaf 1 januari 2014 zijn deze vergoedingen per jaar achteraf verschuldigd, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar. Betaling van de vergoedingen vindt plaats via verrekening in rekening-courant. Partijen zullen jaarlijks vóór 1 juli in onderling overleg de vergoedingen voor het lopende jaar vaststellen.

Van: directeur Groningen Seaports N.V.
Aan: het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Betreft: voorlopige vaststelling dienstenvergoeding 2020 en definitieve vaststelling dienstenvergoeding 2019
Datum: 28 mei 2020

Aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt voorgesteld:

1. De dienstenvergoeding over 2020 voorlopig te bepalen op € 2.232.980.
2. De definitieve dienstenvergoeding 2019 definitief vast te stellen op € 2.510.246.

Toelichting:

Deze rapportage is een jaarlijkse verplichting aan de Gemeenschappelijke Regeling. In de dienstenovereenkomst is de verplichting vastgelegd.

Conform artikel 4.1 van de dienstverleningsovereenkomst (d.d.14 juni 2013) dienen beide partijen telkenjare vóór 1 juli in onderling overleg de dienstenvergoeding vast te stellen. De grondslag voor de in de dienstenvergoeding opgenomen kosten is omschreven in voornoemde dienstverleningsovereenkomst. Voor de vaststelling van de hoogte van de dienstverleningsovereenkomst wordt de rente van de uitstaande lening genomen (3% over € 22 mln.) en een safe harbor premie van 0,8% over het geprognostiseerde vreemd vermogen waarvoor de GR borg staat gedurende het lopende boekjaar.

Het betreft dus het vreemd vermogen nodig voor de projecten van vóór de verzelfstandiging en het vreemd vermogen ter dekking van de verplichtingen uit hoofde van de CSA van het rentebeheersings-instrument. De berekening van de safe harbor is gebaseerd op het gemiddelde van de stand van het vreemd vermogen ultimo jaar en begin van het jaar, vermeerderd met de bijstortverplichting CSA per ultimo van het voorgaande jaar.

Dienstenvergoeding 2020

Voor 2020 is de volgende prognose gemaakt voor de genoemde geborgde vreemd vermogensbehoefte:

	2020
Vreemd vermogen ultimo jaar	158.000.000
Bijstortverplichting ivm CSA	71.830.000
Totaal vreemd vermogen onder borging	229.830.000

Financieringslasten	2020
Rente Lening	660.180
Safe harbor	1.572.800
Totaal	2.232.980

De GR wordt voorgesteld de dienstenvergoeding over het jaar 2020 conform bovenstaande voorlopig vast te stellen op € 2.232.980.

Conform de rapportageverplichting van de NV over het verloop van de borgstelling (zoals vastgesteld in de besluitvorming omtrent de lange termijn financiering en novatie van het rentebeheersingsinstrument) stelt de NV voor om de dienstenvergoeding (€ 2.849.135) als een begrote vergoeding te interpreteren en bij afsluiting van het jaar op basis van de werkelijke cijfers de werkelijke safe harborpremie vast te stellen en op basis daarvan ook de uiteindelijke dienstenvergoeding. Zowel de NV als de GR kunnen dit dan op de juiste wijze in de jaarrekening verwerken. De daadwerkelijk verschuldigde premie zal dan ook goed aansluiten bij de rapportages over het verloop van de borgstelling op de projecten.

Dienstenvergoeding 2019

Aangezien de vaststelling van de dienstenvergoeding wordt gebaseerd op een geprognostiseerde vreemd vermogensbehoefte ultimo het lopende boekjaar bestaat de mogelijkheid dat bij afsluiting van het jaar een afwijking ontstaat als gevolg van de dan actuele vreemd vermogens positie van de NV. Voor 2019 was de dienstenvergoeding vastgesteld op € 2.849.135, de werkelijke dienstenvergoeding is uitgekomen op € 2.510.246.

	Voorlopige dienstenvergoeding 2019	Definitieve dienstenvergoeding 2019
Rente lening	660.180	660.180
Safe Harbor	2.188.955	1.850.066
Totaal	2.849.135	2.510.246

De GR wordt voorgesteld de dienstenvergoeding over het jaar 2019 definitief vast te stellen op € 2.510.246.

AVA GRONINGEN SEAPORTS NV

ONDERWERP	UITGIFTE TERREIN AAN GREENBOX B.V.		
DATUM VERGADERING	25 juni 2020		
AGENDAPUNT		STATUS	☐ Ter informatie ☐ Ter advies ☒ Ter goedkeuring
CORSA-NR.	2020.01269		
DIRECTIEBESLUIT D.D.			
	PARAAF		

VOORSTEL	De aandeelhouder wordt gevraagd, gelet op art. 15.3.3 van de statuten van de NV, het besluit van de directie goed te keuren betreffende de uitgifte van terrein aan Greenbox B.V. Dit directiebesluit is door de RvC goedgekeurd in haar vergadering van 11 juni 2020.
-----------------	--

BIJDRAGE AAN DE DOELSTELLINGEN UIT DE AANDEELHOUDERSTRATEGIE	Greenbox B.V. heeft in totaal nu bijna € 2 mld aan investeringen aangekondigd in de Eemshaven, waarmee dit een van haar grootste sites in Europa wordt. Hierin is de nu voorliggende aankoop niet meegerekend. De investeringen van Greenbox B.V. hebben ook initiatieven op het gebied van koelwater, hoogspanningsstations en glasvezel losgetrokken. Dit voorstel draagt op de volgende wijze bij aan realisatie van de doelstellingen uit de aandeelhouderstrategie: 1. Het voorstel past in het ingezet beleid en bij het doel in de doelenboom: -vergroten aandeel Dataport Eemshaven- want de cloud investeringen worden doorgezet in de Eemshaven waarmee het marktaandeel binnen dit segment in Europa en Nederland toeneemt. 2. Het contract met Greenbox B.V. beperkt een drukkend effect op onze begroting voortkomend uit de PAS problematiek. 3. GSP wordt in staat gesteld deze eigen verworven middelen zelfstandig, duurzaam en rendabel te herinvesteren. 4. De klant wil nu passeren, door de klant nu te faciliteren in haar vraag wordt uitgifte van uitgeefbaar terrein met beperkt gebruik geborgd. Verkoop van dit terrein op een later moment aan een andere klant kent een grote mate van onzekerheid. De bedrijfseconomische effecten voor GSP N.V. zijn: • Passend binnen het Bedrijfsplan 2020-2024. • De bekende problematiek rondom de programmatische aanpak stikstof (PAS) heeft in ieder geval de komende twee jaar een negatief effect op onze bedrijfsresultaten. Met het nu voorliggende contract kan dit effect deels beperkt worden. • Deze transactie zorgt er vooral ook voor dat GSP in staat wordt gesteld deze eigen verworven middelen zelfstandig duurzaam en rendabel te herinvesteren (in bijvoorbeeld zon- en windenergie of deelnemingen anderszins). • Het rendement van de business case "Uitbreiding ZO-hoek Eemshaven" voldoet ruimschoots aan de hieraan gestelde eisen (> 6,5%) van de in 2012 geprognosticeerde verwachtingen. Maatschappelijke effecten voor de regio: • De migratie van dataopslag van bedrijven en huishoudens naar de cloud bespaart CO₂, is duurzamer qua stroomverbruik en daarmee beter voor het milieu. Met de vervolg investering in koelwater door het waterbedrijf en Northwater wordt ook rekening
---	---

	gehouden met extra klanten in de Eemshaven. - Het werkgelegenheidseffect komt grofweg neer op zo'n 900 FTE totaal wanneer het gehele ontwikkelgebied Eemshaven Zuidoost is volgebouwd. Met deze specifieke transactie is naar verwachting zo'n 150-200 extra banen (FTE) gemoeid. Effecten op de Publieke Functie: - Met het langjarig onderhoud is rekening gehouden in de business case.						
TOELICHTING	De AvA wordt gevraagd: Het directiebesluit tot verkoop van terrein, groot circa 56 ha, aan Greenbox B.V. (Google) goed te keuren, zoals op hoofdlijnen overeengekomen, met een totale contactwaarde van € 35.148.759,-.						
TOTALE FINANCIËLE WAARDE	Met Greenbox B.V. zijn twee prijzen overeengekomen, een prijs voor licht onbelemmerde grond (€ 62,50 per m²) en een prijs voor de zwaar belemmerde grond (rondom de windturbines, voor € 61,- per m²), deze prijzen liggen dicht bij de prijzen in het cluster Amsterdam Noord. Contract prijzen per m² van de eerdere transacties: € 48,- (2014) € 49,45 (2016) € 50,94 (2018) Hieronder de totale transactiewaarde: 39.119 m² x € 61,00 = € 2.386.259,- 524.200 m² x € 62,50 = € 32.762.500,- ----- Totaal: € 35.148.759,- Op basis van voorgaande opbrengsten en de recent geactualiseerde kostenrapportage is de businesscase Eemshaven Zuidoost opnieuw doorgerekend. De uitkomsten zijn als volgt: NCW € 19.174.301,- IR 84,9 % Investeringsvolume van € 44,6 mlj. In het oorspronkelijke besluit in 2012 is destijds uitgegaan van een conservatief scenario waarbij in de eerste fase verlies werd gemaakt. De nu voorliggende transactie is het sluitstuk in de ontwikkeling van Eemshaven Zuidoost in zijn geheel. De business case is uiteindelijk over de afgelopen 8 jaar omgebogen naar winstgevend en ruim binnen de vereisten zoals gegeven door het toenmalig bestuur. Verwachtingen in 2012 In het (AB) investeringsvoorstel van 9-11-2012 zijn de volgende prognoses gepresenteerd (Corsanr. 2012.07444): <table><tr><td></td><td>NCW</td><td>IR</td></tr><tr><td>Fase 1a/b</td><td>- € 1.538.388</td><td>2,13%</td></tr></table>		NCW	IR	Fase 1a/b	- € 1.538.388	2,13%
	NCW	IR					
Fase 1a/b	- € 1.538.388	2,13%					

	Fase 1a/b + 2a € 3.129.060 5,17% Fase 1a/b + 2a + 2b € 14.842.689 7,83% Fase 1a/b + 2a + 2b + 3 € 17.206.255 7,57% Investeringsvolume van € 54,3 mlj.
PLANNING EN TIJDPAD	MT besluit 26 mei 2020 Auditcommissie 28 mei 2020 RvC 11 juni 2020 AvA 25 juni 2020
AANDACHTSPUNTEN	1. Er is een klein perceel dat nog aangekocht moet worden van een van de boeren, het betreft een perceel van 2000m² dat pal onder de windturbine ligt. 2. Het te verkopen terrein is beperkt in gebruik vanwege windturbines aan de rand van de percelen en er middenin. Daarnaast wordt het terrein aan de noord, oost en zuidzijde ingesloten door gasbuizen waarvan een deel ook in het terrein ligt. Het bestemmingsplan beperkt bebouwingsmogelijkheden vanwege twee verplichte zichtlijnen en de waterwet is van toepassing waardoor er ruim 6,5 ha aan wateroppervlak moet worden gecreëerd (het projectburo Eemshaven werkt dit samen met Greenbox B.V. uit, omdat wij de verplichting houden de kanalen aan te leggen). 3. Greenbox B.V. is vanwege bovenstaande de meest logische klant en heeft na een uitvoerige due dilligence de genoemde beperkingen (en risico's voorkomend uit de bouw van windturbines) geaccepteerd. 4. De aansprakelijkheid van GSP wordt beperkt, in een vergelijkbare verhouding als in de voorgaande contracten. Een relatief laag openingsbod door GSP gaat voor nu uit van € 5 mio. GSP zal geen aansprakelijkheid accepteren voor risico's voorkomend uit de aanwezigheid van windturbines. 5. Greenbox B.V. wil de transactie op de korte termijn doen, dit is ingegeven door verdere vraag naar dataopslag, de recente problemen die zij op andere sites in Europa heeft (Luxemburg, België, maar ook de Wieringermeer waar men stroomproblemen heeft). 6. Met Greenbox B.V. is afgesproken niet over de aankoop te communiceren.
BEOOGD EFFECT	Greenbox B.V. heeft in totaal nu bijna € 2 mld aan investeringen aangekondigd in de Eemshaven, waarmee dit een van haar grootste sites in Europa wordt. Hierin is de nu voorliggende aankoop niet meegerekend. De investeringen van Greenbox B.V. hebben ook initiatieven op het gebied van koelwater, hoogspanningsstations en glasvezel losgetrokken.
BIJLAGEN	1- Tekening (tekeningnr. 15445-16) 2- Luchtfoto 3- Aandeelhoudersbesluit (2020.01268) 4- Kopie directiebesluit (2020.01267)
DATUM BESLUIT MT	
PARAAF AKKOORD	

Corsanr.: 2020.01268

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake uitgifte terrein aan Greenbox B.V.)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap: **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl en kantoorhoudend te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057; hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig; hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;

Corsanr.: 2020.01268

- D. de statutaire directeur heeft de gelegenheid gehad advies uit te brengen over het voorstel voor de uitgifte van terrein aan Green Box Computing B.V.;
- E. de Raad van Commissarissen van de Vennootschap heeft het voornoemde besluit goedgekeurd;
- F. artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap opent de mogelijkheid tot het nemen van aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

- Het besluit van de directie (nr. 2020.01267) tot verkoop van terrein F aan Green Box Computing B.V. goed te keuren.

ONDERTEKENING

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ.J. Rijzebol
functie : Voorzitter van het
Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 25 juni 2020

DIRECTIEBESLUIT

(verkooptransactie Green Box Computing B.V. m.b.t. Terrein F)
Nr.: 2020.01267

De algemeen directeuren van Groningen Seaports N.V.:

Gezien het voorstel nr. 2020.01032 voor uitgifte terrein aan Greenbox B.V.

gelet op:

- ingezet beleid van GSP tot het vergroten van het aandeel dataport Eemshaven;
- het op de begroting drukkend effect door de PAS problematiek dat door deze terreintransactie wordt beperkt;
- het rendement van de business case "Uitbreiding ZO-hoek Eemshaven" dat ruimschoots voldoet aan de gestelde eis van meer dan 6,5 % en de in 2016 geprognosticeerde verwachtingen;

BESLUIT:

tot verkoop van Terrein F, ter grootte van circa 56 ha aan Green Box Computing B.V.

Delfzijl, 26 mei 2020

.....
C.L. König,
CEO

.....
H.V. Sanders,
CFO

Corsanr: 2020.01271

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake Gebiedsinrichting Delfzijl, Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes))

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap: **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl en kantoorhoudend te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057; hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig; hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;

Corsanr: 2020.01271

- D. de statutaire directeur heeft de gelegenheid gehad advies uit te brengen over het voorstel *Gebiedsinrichting Delfzijl, Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes)*;
- E. de Raad van Commissarissen van de Vennootschap heeft het voornoemde directiebesluit goedgekeurd;
- F. artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap opent de mogelijkheid tot het nemen van aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

- Het directiebesluit (2020.01270) betreffende *Gebiedsinrichting Delfzijl, Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes)* goed te keuren;

ONDERTEKENING

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : IJ.J. Rijzebol
functie : Voorzitter van het
Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 25 juni 2020

DIRECTIEBESLUIT

(Gebiedsinrichting Delfzijl 2020 – 2030 “Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes)”
Nr.: 2020.01270

De algemeen directeuren van Groningen Seaports NV:

Gezien het aangepaste voorstel nr. 2020.01185 projectnummer P000056 Gebiedsinrichting Delfzijl Chemie Park 2.

gelet op:

- de inrichting van het terrein Heveskes / Chemie Park 2 geeft invulling aan de missie van GSP om op duurzame wijze industrieterreinen te ontwikkelen, te exploiteren en bij te dragen aan de groei van werkgelegenheid en duurzame economische groei;
- de uitgangspunten van de aandeelhoudersstrategie;
- de realisatie van een financieel rendement van 6,5 %;

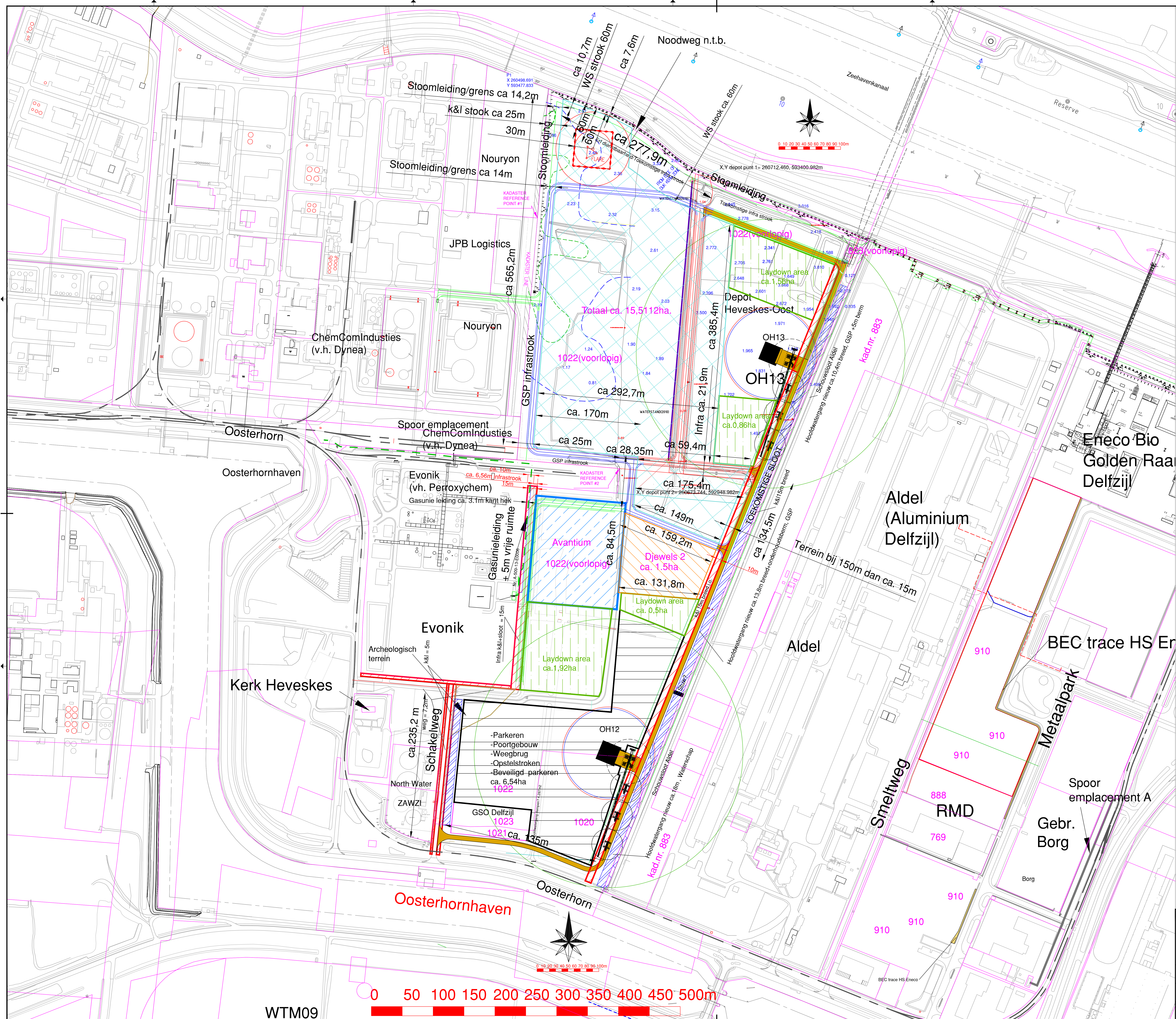
BESLUIT:

tot het bouwrijp maken van het nieuwe Chemie Park 2 (terrein Heveskes) te Delfzijl en daarvoor een budget vrij te geven voor de verwachte kosten die geraamd zijn op € 25.136.531,-.

Delfzijl, 2 juni 2020

C.L. König,
CEO

H.V. Sanders,
CFO

RED ROADS OWNERSHIP = DSL-01 B.V.
ENGINEERING BY = DSL-01 EPC CONTRACTOR
COST BORNE BY = DSL-01 B.V.

GREEN ROADS OWNERSHIP = GRONINGEN SEAPORTS
ENGINEERING BY = GRONINGEN SEAPORTS
COST BORNE BY = GRONINGEN SEAPORTS

BLUE ROADS OWNERSHIP = GRONINGEN SEAPORTS
ENGINEERING BY = DSL-01 EPC CONTRACTOR
COST BORNE BY = GRONINGEN SEAPORTS

- Legenda
- Tijdelijk huurterrein t.b.v. SkyNRG parkeren e.d., oppervlakte totaal ca. 6,54 ha, kadastraal bekend, Gemeente Delfzijl Sectie: O nr.: 1020 en 1022 (gedeeltelijk).
 - Tijdelijk huurterrein t.b.v. SkyNRG lay down totaal oppervlakte ca. 4,84 ha, kadastraal bekend, Gemeente Delfzijl Sectie: O nr.: 1022 (gedeeltelijk).
 - Terrain t.b.v. SkyNRG, oppervlakte ca. 15,5112 ha, kadastraal bekend, Gemeente Delfzijl Sectie: O nr.: 1022 (gedeeltelijk).
 - Opleieterrein t.b.v. Avantium, oppervlakte ca. 2,5 ha.
 - Opleieterrein t.b.v. Djewels2, oppervlakte ca. 1,5 ha.
 - Kadastrale grens met nummer.
 - Grens depot Heveskes Oost.
 - Tekomsigse weg.
 - Achtergrondwaardecontour Hexaachtoerbenzen in grond (2010).
 - Interventiewaardecontour Hexaachtoerbenzen in grond (2010).
 - Mogelijke toekomstige windturbines OH13, indicatief contour 10-5,75m, contour 10-5,217,5m, rotordiameter 145m.

Omschrijving		Vrijgave	
SkyNRG/Djewels2 Heveskes en omgeving te Farmsum,		B. Plek	
Onderdeel		Gecontroleerd	
Overzicht voor intern gebruik met parkeren en lay down		J. Dijkstra	
		Getekend	
		KvdV	
Taal	Nederland	Documenttype/map	Autocad/ map 15-4
Datum uitgifte	18-03-2020	Status	CONCEPT
Schaal	1 : 2.000	Blad	A1
		Aantal	1
		Revisie	Vintern
		Revisiedatum	14-04-2020
		Projectnummer	P010876 - 3771 Heveskes
		Tekeningnummer	15577-18
		Groningen Seaports N.V.	
		Groningen Seaports is Expert geavanceerd	
		Groningen Seaports N.V. is een onderdeel van de Groenlandse Groep	
		Groningen Seaports N.V. is een onderdeel van de Groenlandse Groep	

AVA GRONINGEN SEAPORTS NV

ONDERWERP	Gebiedsinrichting Delfzijl 2020-2023: Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes)		
DATUM VERGADERING	25 juni 2020		
AGENDAPUNT		STATUS	☐ Ter informatie ☐ Ter advies ☒ Ter goedkeuring
CORSA-NR.	2020.01272		
DIRECTIEBESLUIT D.D.			
	PARAAF		

VOORSTEL	De aandeelhouder wordt gevraagd, gelet op art. 15.3.3 van de statuten van de NV, het besluit van de directie goed te keuren betreffende Gebiedsinrichting Delfzijl 2020-2023: Inrichting Chemie Park 2 (terrein Heveskes). Dit directiebesluit is door de RvC goedgekeurd in haar vergadering van 11 juni 2020.
BIJDRAGE AAN DE DOELSTELLINGEN UIT DE AANDEELHOUDERSTRATEGIE	De toetsing van dit voorstel geeft aan dat het op de volgende aspecten bijdraagt aan realisatie van de aandeelhouderstrategie 1. Beheer ontwikkeling en exploitatie van haven en terreinen: <i>Ter toelichting: Door het inrichten van het terrein Heveskes geeft Groningen Seaports invulling aan haar brede missie om op duurzame wijze industrieterreinen te ontwikkelen, te exploiteren en bij te dragen aan de werkgelegenheid en duurzame economische groei in de regio.</i> 2. Regierol, beheer, ontwikkeling en exploitatie van utiliteiten: <i>Ter toelichting: Heveskes zal met bestaande utiliteiten van het Chemiepark 1 verbonden worden. GSP zal een groot deel van deze utiliteiten gaan realiseren en exploiteren. T.z.t zal hiervoor een RvC/AvA voorstel worden ingediend.</i> 3. Faciliteren optimalisatie vestigingsklimaat: <i>Ter toelichting: Door in samenspraak met de bedrijven (en omringende bedrijven) de terreinrichting te bepalen, de utilities te faciliteren (waardoor door bedrijven gebruik kan worden gemaakt van bestaande utilities i.p.v. zelf te investeren en exploiteren), gezamenlijke faciliteiten als parkeervoorzieningen en poortgebouw en weegbrug inclusief dienstverlening uit te werken en aan te bieden. Hierdoor ontstaat een concurrerend, duurzaam, samenwerkend en onderscheidend vestigingsklimaat t.o.v. andere regio's. Ook de aanwezigheid van locaties voor proeffabrieken draagt bij aan een optimaal vestigingsklimaat. Dit wordt bevestigd door de vestigers en is reden geweest voor hun locatiekeuze in Delfzijl.</i> 4. Participatie en deelnemingen ter uitvoering van de kerntaken: <i>Ter toelichting: voor één van de vestigers trekt GSP samen op met Noordelijke fondsen en de provincie om in een deel van de financiering te voorzien. Dit zal leiden tot een nieuw verdienmodel voor GSP. T.z.t zal hiervoor een voorstel worden ingediend.</i> 5. Brede samenwerking gericht op eigen kerncompetenties: <i>Ter toelichting: de gebiedsontwikkeling inclusief het brede palet van roerende en onroerende faciliteiten worden ontwikkeld in samenspraak met overheden, nutsbedrijven, bedrijfsleven, financiers, kennisinstellingen, bevoegd gezag, ngo's, ed.</i> De aandeelhouder heeft daarnaast de volgende doelstellingen en

	opdrachten meegegeven: Economische ontwikkeling en werkgelegenheid: • Gemiddelde groei van de werkgelegenheid van 2% per jaar. • <i>Ter toelichting: verwachte extra werkgelegenheid minimaal 200-250 banen.</i> • Focus op de sectoren energie en data, chemie en recycling. • Focus op duurzaamheid via circulaire economie. • Verbeteren van het vestigingsklimaat Duurzaamheid: • 40% CO2 reductie tussen 2015 – 2030. • <i>Ter toelichting; de vestigers zijn hét internationale voorbeeld van de nieuwe groene chemie, - brandstoffen en -grondstoffen!</i> • Rol van GSP NV in verduurzaming van de bedrijvigheid in het haven en industriegebied. • <i>Ter toelichting: GSP legt in het utiliteitenproject een waterstof infrastructuur aan en zet hiervoor de door GSP ontwikkelde kunststof leiding in.</i> • Verbinden van economische ontwikkeling met duurzaamheid. • Ontwikkelen van duurzaamheid door nieuwe bedrijfsmodellen GSP NV. Financieel: • Realisatie van een marktconform financieel rendement van 6,5% op nieuwe projecten. • <i>Ter toelichting: Best case IR 10,3% (voor belasting)</i> • Separate financiering voor nieuwe activiteiten • Onderbouwing van de bijdrage aan aandeelhoudersdoelstellingen in Businesscases. • Verbetering van de exploitatie door een sluitende exploitatiebegroting onafhankelijk van de verkoop van terrein. • <i>Ter toelichting: inkomsten uit scheepvaart, erfpacht en utilities zijn een onderdeel van de verbetering van de exploitatie.</i> Bedrijfsplan 2020-2024: • In het Meerjaren Investerings Plan 2020-2024 is rekening gehouden met het succes van de GSP-acquisitie. De noodzakelijke bouwrijp en terreininrichtingswerkzaamheden zijn in het MIP aangemerkt als Vraag afhankelijke investeringen (Cat. 4). Dit geldt voor de Losfaciliteit (NW34) en de Terreinontwikkeling Heveskes (NW35). Beide projecten zijn destijds als Onzeker aangemerkt. • Scenario Best case: Voor belasting: NCW € + 6,0 mln. (positief) en IR 10,3%; Terugverdien Periode: circa 12 jaar.
TOELICHTING	Er is sprake van een voorinvestering, noodzakelijk om de volgende ontwikkelingen mogelijk te maken: • SkyNRG en Avantium hebben hun intentie uitgesproken zich te willen vestigen in Delfzijl. • Avantium heeft een Head of Terms ondertekend waarin deze intentie is vastgelegd.

- Met SkyNRG is op hoofdlijnen een uitgebreide optieovereenkomst uitgewerkt van ruim 15,5 ha.
- Daarnaast is er een offerte uitgegeven aan Nouryon voor de ontwikkeling van de waterstof elektrolyse ten behoeve van SkyNRG (Djewels2).
- Tenslotte zal ook NorthWater haar activiteiten in Delfzijl uitbreiden als gevolg van de vele projecten die nu 'boven de markt hangen', wat zal leiden tot extra uitgifte van terrein aan NorthWater.

Geen van de genoemde bedrijven heeft zich al definitief gecommitteerd met een getekend contract. Na het bouwrijp maken ligt er een terrein, dat zodanig is ingericht dat het beschikt over uitgeefbare en direct bebouwbare kavels, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de beoogde afnemers van de kavels en gelijktijdig toch maximale flexibiliteit is aangehouden ten aanzien van definitieve indeling, door een gefaseerde uitvoering van het project.

Win/win situatie: vervuiling en terreingebruik

Er wordt opgemerkt dat het terrein Heveskes tot nog toe vanwege deels zware vervuilingen en een niet meer in gebruik zijnde GSP-baggerdepot zeer kostenintensief is om te ontwikkelen, waardoor het ook moeilijk uitgeefbaar is. Met de voorliggende business case worden deze issues opgelost en komt een decennia leegstaand terrein tot wasdom in sterke samenhang met de omliggende bedrijvigheid.

Aansluiten op Chemie Park Delfzijl

Nouryon, SkyNRG en Avantium hebben de wens uitgesproken om onderdeel uit te maken van het bestaande Chemie Park Delfzijl. Nouryon heeft laten weten hier haar medewerking aan te willen geven mits Groningen Seaports het terrein geschikt ontwikkelt en de noodzakelijke investeringen doet in utiliteiten zoals een toegangspoort en weegbruggen (support letter Nouryon). Groningen Seaports zal deze kosten verrekenen met de nieuwe gebruikers van het terrein.

Beschermingszone dijk

Gaandeweg de optiebesprekingen met SkyNRG werd GSP verrast door het Waterschap Hunze & Aa's; een zone van 60m vanaf de teen van de dijk blijkt niet uitgeefbaar in verband met de mogelijke dijkverbreding in de toekomst. Daarmee is het aantal uitgeefbare meters binnen het gebied afgenomen. Er wordt nu gekeken naar mogelijke invulling in de toekomst gericht op zonnepanelen of de uitbreiding van SkyNRG wanneer er meer duidelijkheid is over de dijkzone. Dit zal de business case ten positieve beïnvloeden.

Eventuele bijdrage vanuit Ministerie EZK

Het Ministerie van EZK heeft te kennen gegeven dat investeringen in publieke infrastructuur en met name utilities van duurzame bedrijventerreinen mogelijk subsidiabel (max 30%) kunnen zijn. Op

	dit moment wordt een aanvraag uitgewerkt. Er zijn nog geen voorwaarden bekend. Deze subsidie is niet verwerkt in de financiële modellen omdat de uitkomst nog zeer ongewis is.
TOTALE FINANCIËLE WAARDE	De totale investering voor deze gebiedsontwikkeling bedraagt € 25,1 miljoen. De investering vindt gefaseerd plaats in de jaren 2020 tot en met 2024. Deze investering kan worden gefinancierd uit de lopende kredietruimte van GSP.
PLANNING EN TIJDPAD	Auditcie 28 mei 2020 RvC 11 juni 2020 AvA 25 juni 2020
BEOOGD EFFECT	Door het inrichten van het terrein Heveskes (ter grootte van ca. 42 hectare waarvan ca. 29 hectare uitgeefbaar is voor verkoop en erfpacht) geeft Groningen Seaports invulling aan haar brede missie om op duurzame wijze industrieterreinen te ontwikkelen, te exploiteren en bij te dragen aan de werkgelegenheidsgroei en duurzame economische groei in de regio.
BIJLAGEN	Bijlage 1. Tekening terreininrichting Bijlage 2. Aandeelhoudersbesluit (2020.01271) Bijlage 3. Kopie directiebesluit (2020.01270)
DATUM BESLUIT MT	
PARAAF AKKOORD	